ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4535 — 17/30 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1901 — ՇԱԲԱԹ — 9 ՇԷՎՎԱԼ 1318 — ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4535

درعلیه ده غلطه ده (آره‌ویلك) غزته‌سی ادارهٔ‌خانه‌سنه

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140	Ղր
» » » »	վեցամսեայ	70	»
» » » »	եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40	Ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20	»

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:

Ցեղական թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

ԷՋՄԻԱԾՆԻ, ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՈՒ ՎՈՂՈՅՍ Օ՞ԱՑՈՅՑՆԵՐԸ

Իրրեւ յաւելում Ֆ մեր եկեղեցական երգեցողութիւնները և արարողութիւնները՝ յօդուածին՝ որ երեւցաւ Արեւելքի 4510 թուոյն մէջ, այս անգամ հարկ կը տեսնեմ ներկայացնել մեր եկեղեցական արարողութիւններուն այն գլխաւոր տարբերութիւնները՝ որ կը տեսնուին Ս. Էջմիածնի, Երուսաղէմի և Կ. Պոլիս կատարակուած օրացոյցներու միջև, առանց խօսելու մանկումբներու, Տէր յերկնից՝ նուագներու այնքազմաթիւ տարբերութեանց վրայ՝ որոնք, թէպէտ, միակերպութեան համար, ո՛չ նուազ կարեւոր են նկատուած, մա՛նաւանդ, երբ անոնց մէջ օրուան ձայներու տարբերութիւններն ալ կը տեսնուին տեղ տեղ:

Երբ այս տողերը կը գրենք, աչքի առջեւ ունինք նաև Տօնացոյցը՝ որուն հրահանգներէն բնաւ դուրս չելլելու համար, ասկից մէկ քանի տարի առաջ, կարծեմ հանդուցեալ Աշչդեան Սրբազանի Պատրիարքութեան ժամանակ, բոլոր առաջնորդներու մասնաւոր շրջաբերական ու հրահանգ ուղղած էր Ազգ. կեդր. վարչութեան կրօնական ժողովը և իրաւունք ալ ունէր՝ ի նկատի ունենալով այն ահագին տարբերութիւնները արարողութեանց՝ որ, հակառակ Տօնացոյցի, կը կատարուէին թէ՛ գաւառներու և թէ՛, նոյն իսկ, Կ. Պոլսոյ եկեղեցիներուն մէջ՝ կրօնական ժողովոյ աչքին առջեւ:

Ինչպէս կը յիշենք, առաջին անգամ Երուսաղէմի Ս. Յակոբեանց Միաբանութիւնը սկսաւ իր տպարանէն ելած Օրացոյցին մէջ տօնական արարողութիւններու համար հրահանգներ գծել ու, ժամանակ եղաւ որ, գաւառներու մէջ մա՛նաւանդ, միշտ Երուսաղէմի օրացոյցը կը փնտռուէր, այնպէ՛ս որ՝ եկեղեցական պաշտօնեաներ, շատ անգամ, փոխանակ եկեղեցւոյ Տօնացոյցին դիմելու, իրենց ծոցի օրացոյցը կը նայէին և ըստ այնմ կը կատարէին օրուան արարողութիւնը:

Թէպէտ Երուսաղէմի օրացոյցը ունէր, Տօնացոյցէն դուրս, մասնաւոր հրահանգներ, սակայն իրեն կը վերապահեր զանոնք, ինչպէս կը վերապահէ միշեւ հիմայ, ի մասնաւորի ծանօթագրելով թէ՝ —«Օրացոյցիս մէջ Տօնացոյցէն դուրս եղածները միայն Ս. Երուսաղէմի համար են, զոր թէպէտ, ուրիշ առթիւ, մասնաւոր յօդուածի մը նիւթ պիտի ընենք:

Երուսաղէմէն ետքը, երբ Կ. Պոլսոյ օրացոյցը Ազգային Հիւանդանոցի սեփականութիւն դարձաւ, աւելի խնամքով սկսաւ հրատարակուիլ և բաց ի իր օրացուցական ծառայութենէն, տեսակ մը Տօնացոյցի ձեւ ալ առաւ իր մանրամասն բացատրութիւններովը. ամէն մարդ, գրեթէ, սկսաւ Պոլսոյ օրացոյցին հետամուտ ըլլալ ու Երուսաղէմի օրացոյցը տեղի առաւ Ազգային Հիւանդանոցի օրացոյցին՝ նոյն կարեւոր ու նուիրական հաստատութեան ի նպաստ, և, ա՛յս պատճառաւ, նոյն օրացոյցը մնաց իր նախնական ձեւին մէջ՝ առանց երբեք փոփոխութիւն մը կրելու:

Ս. Էջմիածնի ներկայ սրբազնագոյն Հայրապետէն ի վեր, Մայր-Աթոռէն հրատարակուած օրացոյցը, կրնամ ըսել, Տօնացոյցէ մը աւելի եկեղեցական հրահանգներ կը պարունակէ իր մէջը և հիմայ երբ բաղդատութեան կը դնենք երեք օրացոյցները իրարու հետ, այն ատեն զգալի կերպով երեւան կ'ելլեն անոնց իրարմէ ունեցած տարբերութիւնները՝ տօնական հրահանգներու մասին ու մարդ չգիտեր թէ՝ ո՞ր մէկին հետեւի, Էջմիածնի՞, Երուսաղէմի՞, Պոլսոյ օրացոյցին թէ Տօնացոյցին:

Այս տեղ թուենք տեսնուած տարբերութիւններէն մէկ երկուքը:

Ա.—Եկեղեցին՝ ըստ օրում և Տօնացոյցը, բացարձակապէս սահմանած է որ՝ երբ ապաշխարութեան պահոց մէջ—ի բաց առեալ մեծ-պահքի եօթնեակները՝ ուր, շաբաթ ու կիրակի օրերէ դատ Ս. Պատարագ մատուցանել ներելի չէ—ննջեցելոց համար հարկ ըլլայ Պատարագ ընել, սրբասացութիւնը վասն յիշատակի հանգուցեալոց երգել, ինչպէս հանգստեան են նոյն օրերուն հատու շարականներն ալ: Ս. Էջմիածնի օրացոյցները ինչպէս նաեւ Ազգ. Հիւանդանոցինը, այս տարի, ամէն տաղաւարներու մեռելոցներուն սրբասացութիւնները փոխած ու անոնց տեղ «Վասն յիշատակի» նշանակած են, մինչդեռ Տօնացոյցը կը գրէ «Բազմութիւն» Ս. Մը-ննդեան մեռելոցի օրուան համար, յայտնի հրահանգ տալով թէ՝—«Սրբասացութիւնն՝ Բազմութիւն է յայս ուրն օրս»: Նոյնպէս և Զատկին համար կը գրէ՝—«Այս յինանցս սրբասացութիւնն է Ո՛վ է որպէս Տէր», առանց բացառելու այս երկու տօներուն մեռելոցները: Գալով Վարդավառի մեռելոցին՝ Տօնացոյցը մասնաւորապէս կը հրահանգէ Հրեշտակային ըսել սրբասացութիւնը, ինչպէս նաեւ Ս. Աստուածածնի ու Խաչի մեռելոցներուն՝ իրենց սրբասացութիւնները, այսինքն, առաջինին համար Բազմութիւն և երկրորդին համար Ո՞վ է որպէս Տէր: Զարմանալին սակայն ա՛յն է որ՝ Վարդավառի մեռելոցին սրբասացութեան մասին Էջմիածնի ու Կ. Պոլսոյ օրացոյցները համաձայն չեն իրարու, վասն զի Էջմիածին, չեմ գիտեր ի՞նչ մտքով, Վարդավառի մեռելոցը մասնաւորելով, օրուան սրբասացութիւնը՝ Հրեշտակային կը դնէ, իսկ Կ. Պոլսոյ օրացոյցը՝ Վասն յիշատակի:

Բ.—Առէ՛ք Էջմիածնի օրացոյցը, բացէ՛ք Բուն Բարեկենդանի ու Մեծ-Պահքի կիրակիներուն համար տրուած մասնաւոր հրահանգը և պիտի կարդաք հետեւեալը—«Զիւղարերից Աւետարանին մա՛յն զթաղման մասն կարդա՛»: Բրզ. Զուարճացեալս նոյնպէս և Աղ. Ամենակեցոյց ճշմարիս ո՛չ գոն»: Բացէ՛ք նաեւ Հիւանդանոցի այս տարուան օրացոյցին տուած հրահանգն ալ ու պիտի տեսնէք հետեւեալը—«Բարոյ՝ Խնգրեսցուք հաւատով ի Փրկչեն, սկսելով ի կիսոյ Զուարճացեալսին, Աղօթք՝ Ամենակեցոյց...թաղման», և այլն: Ինչպէս տեսանք, Էջմիածնի՝ Մեծ-Պահքի կիրակիներուն համար, բոլորովին ջնջած է Իւղաբերիցի թէ՛ Բարոյը և թէ՛ Աղօթքը, թերեւս անոնց մէջ յարութիւն բառը գտնուած ըլլալուն համար, իսկ Պոլիս, միեւնոյն խորհրդով անշուշտ, Բարոյը կիսել կը հրահանգէ, մինչդեռ Տօնացոյցը բնաւ բացառութիւն չի դներ, վասն զի յարութիւն բառին համար, նոյն կիրակիները Մեծ-Պահքի կիրակի ըլլալէ չեն դադրիր. ո՛չ ալ քէն նոյն կիրակիներու Տէր յերկնից՝ յարութեան են. հա՛րկ է միթէ անոնք ալ փոխել:

Գալով նոյն կիրակիներու ճաշու ժամամուտներուն, Էջմիածնի ու Պոլսոյ Օրացոյցները Ծառայի Պատուական նշանակած են, մինչդեռ Տօնացոյցը այդ մասին ալ բացառութիւն չի դներ, որով յայտնի է թէ, ուրիշ կիրակիներու պէս, Մեծ-Պահքի կիրակիներուն ժամամուտն ալ Միածին-Որդի պէտք է ըսել: Որ և է մասնաւոր տօներու կամ բացառիկ օրերու համար եթէ աղօթք մը, մաղթանք մը, քարոզ մը կամ շարական մը փոխել հարկ ըլլար, Տօնացոյցը արդէն կը նշանակէր, վասն զի երբ Բուն Բարեկենդանի ու Մեծ Պահքի յայտնի կիրակիներուն համար մասնաւոր հրահանգներ տալով փոփոխելի մասերը կը ծանօթագրէ ու ժամամուտի նկատմամբ բան մը չի գրեր, կը նշանակէ թէ՝ այդ կիրակիներուն համար ժամամուտ փոխել պէտք չէ:

Գ.—Բացէ՛ք վերոյիշեալ երեք օրացոյցներն ալ ու պիտի տեսնէք նախատօնակներ աւելցած ու նախատօնակներ ջնջուած: Օրինակի համար, Սրբոց Դեւոնդեանց տօնին նախատօնակ չի դներ Տօնացոյցը. Էջմիածնի օրացոյցին մէջ այս տօնին ալ նախատօնակ սահմանուած է. Պոլսոյ օրացոյցին մէջ ընաւ չի տեսնուիր այդ նախատօնակը: Երուսաղէմի օրացոյցը Ս. Գայիանեանց տօնին համար չի գրեր «երեկոյին նախատօնակ», բայց Էջմիածնի ու Պոլսոյ օրացոյցները ինչպէս նաեւ Տօնացոյցը կը գրեն «նախատօնակ արա», և այսպէս ուրիշներ:

Դ.— Բացէ՛ք այս տարուան Էջմիածնի Օրացոյցին մէջ սեպտ. 8ի Շաբաթ օրը, —Տօն Մ՚Ննդեան Ս. Աստուածածնի ի յԱնապատ— ու կարդացէք հետեւեալը նոյն օրուան երեկոյեան ժամասացութեան մասին, —«Հմր. ամ. Սուրբ Աստուածածնի Տեառնոյ մեռելոցի օրուան համար, յայտնի հրահանգ տալով թէ՝—«Սրբասացութիւնն՝ Բազմութիւն է յայս ուրն օրս»: Նոյնպէս և Զատկին համար կը գրէ՝—«Այս յինանցս սրբասացութիւնն է Ո՛վ է որպէս Տէր», առանց բացառելու այս երկու տօներուն մեռելոցները: Գալով Վարդավառի մեռելոցին՝ Տօնացոյցը մասնաւորապէս կը հրահանգէ Հրեշտակային ըսել սրբասացութիւնը, ինչպէս նաեւ Ս. Աստուածածնի ու Խաչի մեռելոցներուն՝ իրենց սրբասացութիւնները, այսինքն, առաջինին համար Բազմութիւն և երկրորդին համար Ո՞վ է որպէս Տէր: Զարմանալին սակայն ա՛յն է որ՝ Վարդավառի մեռելոցին սրբասացութեան մասին Էջմիածնի ու Կ. Պոլսոյ օրացոյցները համաձայն չեն իրարու, վասն զի Էջմիածին, չեմ գիտեր ի՞նչ մտքով, Վարդավառի մեռելոցը մասնաւորելով, օրուան սրբասացութիւնը՝ Հրեշտակային կը դնէ, իսկ Կ. Պոլսոյ օրացոյցը՝ Վասն յիշատակի:

Բ.—Առէ՛ք Էջմիածնի օրացոյցը, բացէ՛ք Բուն Բարեկենդանի ու Մեծ-Պահքի կիրակիներուն համար տրուած մասնաւոր հրահանգը և պիտի կարդաք հետեւեալը—«Զիւղարերից Աւետարանին մա՛յն զթաղման մասն կարդա՛: Բրզ. Զուարճացեալս նոյնպէս և Աղ. Ամենակեցոյց ճշմարիս ո՛չ գոն»: Բացէ՛ք նաեւ Հիւանդանոցի այս տարուան օրացոյցին տուած հրահանգն ալ ու պիտի տեսնէք հետեւեալը—«Բարոյ՝ Խնգրեսցուք հաւատով ի Փրկչեն, սկսելով ի կիսոյ Զուարճացեալսին, Աղօթք՝ Ամենակեցոյց...թաղման», և այլն: Ինչպէս տեսանք, Էջմիածնի՝ Մեծ-Պահքի կիրակիներուն համար, բոլորովին ջնջած է Իւղաբերիցի թէ՛ Բարոյը և թէ՛ Աղօթքը, թերեւս անոնց մէջ յարութիւն բառը գտնուած ըլլալուն համար, իսկ Պոլիս, միեւնոյն խորհրդով անշուշտ, Բարոյը կիսել կը հրահանգէ, մինչդեռ Տօնացոյցը բնաւ բացառութիւն չի դներ, վասն զի յարութիւն բառին համար, նոյն կիրակիները Մեծ-Պահքի կիրակի ըլլալէ չեն դադրիր. ո՛չ ալ քէն նոյն կիրակիներու Տէր յերկնից՝ յարութեան են. հա՛րկ է միթէ անոնք ալ փոխել:

Գալով նոյն կիրակիներու ճաշու ժամամուտներուն, Էջմիածնի ու Պոլսոյ Օրացոյցները Ծառայի Պատուական նշանակած են, մինչդեռ Տօնացոյցը այդ մասին ալ բացառութիւն չի դներ, որով յայտնի է թէ, ուրիշ կիրակիներու պէս, Մեծ-Պահքի կիրակիներուն ժամամուտն ալ Միածին-Որդի պէտք է ըսել: Որ և է մասնաւոր տօներու կամ բացառիկ օրերու համար եթէ աղօթք մը, մաղթանք մը, քարոզ մը կամ շարական մը փոխել հարկ ըլլար, Տօնացոյցը արդէն կը նշանակէր, վասն զի երբ Բուն Բարեկենդանի ու Մեծ Պահքի յայտնի կիրակիներուն համար մասնաւոր հրահանգներ տալով փոփոխելի մասերը կը ծանօթագրէ ու ժամամուտի նկատմամբ բան մը չի գրեր, կը նշանակէ թէ՝ այդ կիրակիներուն համար ժամամուտ փոխել պէտք չէ:

Ե.—Բացէ՛ք Էջմիածնի Տօնացոյցը, բացէ՛ք Պոլսոյ Տօնացոյցը ու ինչպէս տեսնէք հետեւեալը՝ Ս. Գայիանեանց տօնին համար չի գրեր «երեկոյին նախատօնակ», բայց Էջմիածնի ու Պոլսոյ օրացոյցները ինչպէս նաեւ Տօնացոյցը կը գրեն «նախատօնակ արա», և այսպէս ուրիշներ:

Դ.— Բացէ՛ք այս տարուան Էջմիածնի Օրացոյցին մէջ սեպտ. 8ի Շաբաթ օրը, —Տօն Մ՚Ննդեան Ս. Աստուածածնի ի յԱնապատ— ու կարդացէք հետեւեալը նոյն օրուան երեկոյեան ժամասացութեան մասին, —«Հմր. ամ. Սուրբ Աստուածածնի Տեառնոյ մեռելոցի օրուան համար, յայտնի հրահանգ տալով թէ՝—«Սրբասացութիւնն՝ Բազմութիւն է յայս ուրն օրս»: Նոյնպէս և Զատկին համար կը գրէ՝—«Այս յինանցս սրբասացութիւնն է Ո՛վ է որպէս Տէր», առանց բացառելու այս երկու տօներուն մեռելոցները: Գալով Վարդավառի մեռելոցին՝ Տօնացոյցը մասնաւորապէս կը հրահանգէ Հրեշտակային ըսել սրբասացութիւնը, ինչպէս նաեւ Ս. Աստուածածնի ու Խաչի մեռելոցներուն՝ իրենց սրբասացութիւնները, այսինքն, առաջինին համար Բազմութիւն և երկրորդին համար Ո՞վ է որպէս Տէր: Զարմանալին սակայն ա՛յն է որ՝ Վարդավառի մեռելոցին սրբասացութեան մասին Էջմիածնի ու Կ. Պոլսոյ օրացոյցները համաձայն չեն իրարու, վասն զի Էջմիածին, չեմ գիտեր ի՞նչ մտքով, Վարդավառի մեռելոցը մասնաւորելով, օրուան սրբասացութիւնը՝ Հրեշտակային կը դնէ, իսկ Կ. Պոլսոյ օրացոյցը՝ Վասն յիշատակի:

Բ.—Առէ՛ք Էջմիածնի օրացոյցը, բացէ՛ք Բուն Բարեկենդանի ու Մեծ-Պահքի կիրակիներուն համար տրուած մասնաւոր հրահանգը և պիտի կարդաք հետեւեալը—«Զիւղարերից Աւետարանին մա՛յն զթաղման մասն կարդա՛: Բրզ. Զուարճացեալս նոյնպէս և Աղ. Ամենակեցոյց ճշմարիս ո՛չ գոն»: Բացէ՛ք նաեւ Հիւանդանոցի այս տարուան օրացոյցին տուած հրահանգն ալ ու պիտի տեսնէք հետեւեալը—«Բարոյ՝ Խնգրեսցուք հաւատով ի Փրկչեն, սկսելով ի կիսոյ Զուարճացեալսին, Աղօթք՝ Ամենակեցոյց...թաղման», և այլն: Ինչպէս տեսանք, Էջմիածնի՝ Մեծ-Պահքի կիրակիներուն համար, բոլորովին ջնջած է Իւղաբերիցի թէ՛ Բարոյը և թէ՛ Աղօթքը, թերեւս անոնց մէջ յարութիւն բառը գտնուած ըլլալուն համար, իսկ Պոլիս, միեւնոյն խորհրդով անշուշտ, Բարոյը կիսել կը հրահանգէ, մինչդեռ Տօնացոյցը բնաւ բացառութիւն չի դներ, վասն զի յարութիւն բառին համար, նոյն կիրակիները Մեծ-Պահքի կիրակի ըլլալէ չեն դադրիր. ո՛չ ալ քէն նոյն կիրակիներու Տէր յերկնից՝ յարութեան են. հա՛րկ է միթէ անոնք ալ փոխել:

Գալով նոյն կիրակիներու ճաշու ժամամուտներուն, Էջմիածնի ու Պոլսոյ Օրացոյցները Ծառայի Պատուական նշանակած են, մինչդեռ Տօնացոյցը այդ մասին ալ բացառութիւն չի դներ, որով յայտնի է թէ, ուրիշ կիրակիներու պէս, Մեծ-Պահքի կիրակիներուն ժամամուտն ալ Միածին-Որդի պէտք է ըսել: Որ և է մասնաւոր տօներու կամ բացառիկ օրերու համար եթէ աղօթք մը, մաղթանք մը, քարոզ մը կամ շարական մը փոխել հարկ ըլլար, Տօնացոյցը արդէն կը նշանակէր, վասն զի երբ Բուն Բարեկենդանի ու Մեծ Պահքի յայտնի կիրակիներուն համար մասնաւոր հրահանգներ տալով փոփոխելի մասերը կը ծանօթագրէ ու ժամամուտի նկատմամբ բան մը չի գրեր, կը նշանակէ թէ՝ այդ կիրակիներուն համար ժամամուտ փոխել պէտք չէ:

Գ.—Բացէ՛ք վերոյիշեալ երեք օրացոյցներն ալ ու պիտի տեսնէք նախատօնակներ աւելցած ու նախատօնակներ ջնջուած: Օրինակի համար, Սրբոց Դեւոնդեանց տօնին նախատօնակ չի դներ Տօնացոյցը. Էջմիածնի օրացոյցին մէջ այս տօնին ալ նախատօնակ սահմանուած է. Պոլսոյ օրացոյցին մէջ ընաւ չի տեսնուիր այդ նախատօնակը: Երուսաղէմի օրացոյցը Ս. Գայիանեանց տօնին համար չի գրեր «երեկոյին նախատօնակ», բայց Էջմիածնի ու Պոլսոյ օրացոյցները ինչպէս նաեւ Տօնացոյցը կը գրեն «նախատօնակ արա», և այսպէս ուրիշներ:

Դ.— Բացէ՛ք այս տարուան Էջմիածնի Օրացոյցին մէջ սեպտ. 8ի Շաբաթ օրը, —Տօն Մ՚Ննդեան Ս. Աստուածածնի ի յԱնապատ— ու կարդացէք հետեւեալը նոյն օրուան երեկոյեան ժամասացութեան մասին, —«Հմր. ամ. Սուրբ Աստուածածնի Տեառնոյ մեռելոցի օրուան համար, յայտնի հրահանգ տալով թէ՝—«Սրբասացութիւնն՝ Բազմութիւն է յայս ուրն օրս»: Նոյնպէս և Զատկին համար կը գրէ՝—«Այս յինանցս սրբասացութիւնն է Ո՛վ է որպէս Տէր», առանց բացառելու այս երկու տօներուն մեռելոցները: Գալով Վարդավառի մեռելոցին՝ Տօնացոյցը մասնաւորապէս կը հրահանգէ Հրեշտակային ըսել սրբասացութիւնը, ինչպէս նաեւ Ս. Աստուածածնի ու Խաչի մեռելոցներուն՝ իրենց սրբասացութիւնները, այսինքն, առաջինին համար Բազմութիւն և երկրորդին համար Ո՞վ է որպէս Տէր: Զարմանալին սակայն ա՛յն է որ՝ Վարդավառի մեռելոցին սրբասացութեան մասին Էջմիածնի ու Կ. Պոլսոյ օրացոյցները համաձայն չեն իրարու, վասն զի Էջմիածին, չեմ գիտեր ի՞նչ մտքով, Վարդավառի մեռելոցը մասնաւորելով, օրուան սրբասացութիւնը՝ Հրեշտակային կը դնէ, իսկ Կ. Պոլսոյ օրացոյցը՝ Վասն յիշատակի:

Բ.—Առէ՛ք Էջմիածնի օրացոյցը, բացէ՛ք Բուն Բարեկենդանի ու Մեծ-Պահքի կիրակիներուն համար տրուած մասնաւոր հրահանգը և պիտի կարդաք հետեւեալը—«Զիւղարերից Աւետարանին մա՛յն զթաղման մասն կարդա՛: Բրզ. Զուարճացեալս նոյնպէս և Աղ. Ամենակեցոյց ճշմարիս ո՛չ գոն»: Բացէ՛ք նաեւ Հիւանդանոցի այս տարուան օրացոյցին տուած հրահանգն ալ ու պիտի տեսնէք հետեւեալը—«Բարոյ՝ Խնգրեսցուք հաւատով ի Փրկչեն, սկսելով ի կիսոյ Զուարճացեալսին, Աղօթք՝ Ամենակեցոյց...թաղման», և այլն: Ինչպէս տեսանք, Էջմիածնի՝ Մեծ-Պահքի կիրակիներուն համար, բոլորովին ջնջած է Իւղաբերիցի թէ՛ Բարոյը և թէ՛ Աղօթքը, թերեւս անոնց մէջ յարութիւն բառը գտնուած ըլլալուն համար, իսկ Պոլիս, միեւնոյն խորհրդով անշուշտ, Բարոյը կիսել կը հրահանգէ, մինչդեռ Տօնացոյցը բնաւ բացառութիւն չի դներ, վասն զի յարութիւն բառին համար, նոյն կիրակիները Մեծ-Պահքի կիրակի ըլլալէ չեն դադրիր. ո՛չ ալ քէն նոյն կիրակիներու Տէր յերկնից՝ յարութեան են. հա՛րկ է միթէ անոնք ալ փոխել:

Գալով նոյն կիրակիներու ճաշու ժամամուտներուն, Էջմիածնի ու Պոլսոյ Օրացոյցները Ծառայի Պատուական նշանակած են, մինչդեռ Տօնացոյցը այդ մասին ալ բացառութիւն չի դներ, որով յայտնի է թէ, ուրիշ կիրակիներու պէս, Մեծ-Պահքի կիրակիներուն ժամամուտն ալ Միածին-Որդի պէտք է ըսել: Որ և է մասնաւոր տօներու կամ բացառիկ օրերու համար եթէ աղօթք մը, մաղթանք մը, քարոզ մը կամ շարական մը փոխել հարկ ըլլար, Տօնացոյցը արդէն կը նշանակէր, վասն զի երբ Բուն Բարեկենդանի ու Մեծ Պահքի յայտնի կիրակիներուն համար մասնաւոր հրահանգներ տալով փոփոխելի մասերը կը ծանօթագրէ ու ժամամուտի նկատմամբ բան մը չի գրեր, կը նշանակէ թէ՝ այդ կիրակիներուն համար ժամամուտ փոխել պէտք չէ:

ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՑ ԶՐԻ ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Որչափ որ կը ներէ մեր մէջավայրի հայ համայնքին տրամադրութիւնը, օժանդակ ունենալով իրեն՝ տնտեսական պայմանը, ուսման և դաստիարակութեան մասին կազմած գաղափարը, ունի այդչափին համապատասխանող վարժարաններ, իրեն իբր ատենաբանաչափ: Ասոնք՝ ըլլան թաղային թէ տարրական, նախակրթարաններ են, ուր մատաղ սերունդը՝ երկու սեռէն ալ՝ կը յաճախէ ընտանիքին տուած սահմանափակ դաստիարակութենէն աւելի՝ մտքի զարգացման և սրտի ու հոգւի կրթութեան անուանդ ստանալու համար: Ներկայ վարժարաններու ուսման մակարդակը այն ատեն միայն կը բարձրանայ, ինչպէս Առաջնորդ Հօր ուշադրութեան առարկան է, երբ ծնողք, կամ առհասարակ, ժողովուրդը դիտնայ կրթութեան և ուսման համար դրամ վճարել: Թողունք պակ մը վարժարանը, որովհետեւ դանդաղ թէ արագ կ'ընթանայ իր նպատակին մէջ և հսկող մարմնին մը հոգածութիւնը կը վայելէ, և դառնանք այն երիտասարդներուն վրայ ակնարկ մը ձգել, որոնք այլ եւս վարժարան չեն կրնար յաճախել և իրենց դպրոցական շրջանին ատեն չեն յաջողած ծուլութեան կամ նիւթական աննպատակ պարագաներու բերմամբ բաւականաչափ ուսում առնել: Ի՛նչպէս կարելի է անցեալին մէջ ունեցած սխալները դարմանել, որուն ապաչաւը այսօր դիրենք կը կծկեցնէ. եկեղեցին կարգացուած աղօթքէն, շուկային մէջ պատահած հաշիւէն, մարդերու մէջ անցած դարձած խօսակցութենէն, ներկայացուած ո՛և է գրութենէ բան մը չեն հասկնար: Անշուշտ այս կարգի անհատներուն ամէնքին ալ բաղձանքն էր, կարելիութիւն գտնել՝ կորսելու հինցած սխալի մը պըրկուած կապերը, բայց ոչ իրենց և ոչ իրենց ինքներուն օրուան հացին պայքարը կը թոյլատրէր ժամանակ ունենալ, ամենահարկաւոր քիչ մը կարդալ գրելը, կամ հաշուելը սորվելու համար: Այսպիսիներուն համար ուրախառիթ յայտարարութիւն մը եղաւ, վերջերս Գեր. Մուշեղ վարդապետի եկեղեցիին բեմէն կիրակնօրեայ ձրի դասախօսութեան համար ըրած հրաւէրը, որուն անմիջապէս հետեւեցան:

Այս դասախօսութիւնը իր կրկին օգտակարութիւնը ունի. նախ որ երիտասարդները, կանքի փորձանաւոր շրջանին մէջ ապրողները, գինովութեան, խաղամոլութեան և վնասակար զբօսանքներու, անբարոյացուցիչ բաներու տանող միտումներէն պիտի փրկէ, մանաւանդ որ կիրակին պարապ օր մը նկատելով՝ առիթ կը գտնեն մոլութիւններու շահատակութիւններովը զբաղիլ. երկրորդ՝ զարգանալով մտաւորապէս՝ կ'ամբարեն քիչ թէ շատ այն պէտքերը, որոնց այնչափ կը կարօտին իրենց օրուան գործառնութիւններուն մէջ: Իմ դատումով վարժարանի մը չափ օգտակար պիտի ըլլայ մեր անուն երիտասարդներուն, կիրակնօրեայ ձրի դասախօսութեան ընթացքը:

Կան, և թերեւս գտնուին տասնեակներ, տեսլապաշտ, նիւթականացած յուռեւեսներ՝ մեր քաղաքին մէջ որոնք կ'ըսեն. «Ձեր ամէն ուսածը, գիտցածը շուկան հացագործին տանինք, 10 փարանոց հաց մը չի տար»: Ճշմարիտ են իրենց ըմբռնումով, իրենց ամէն ինչ նիւթ կը կարծեն. չեն գիտեր թէ մարմնոյն մէջ սիրտ մը ու հոգի մը կայ, լոքնոտ ոստրէին որովայնին մէջ ալ մարգարիտ. և իրենց ո՛չ խելքին սահմանը կը զօրէ և ո՛չ տեսութիւնը կը թափանցէ նայիլ հոն, դէթ զգալու համար թէ ուսումը ի՞նչ շնորհքներ կը պահէ իր ծոցին մէջ՝ մարդս ազնուացնելու, մեծցնելու նպաստող: Թերեւս զարմանալի թուի այսպիսիներուն դոյութիւնը, բայց այո՛, առոնց և այսպիսիներուն հակազդեցութեան խմբուումովն է որ զարգացման գործը կը կաղայ: Ժողովրդեան դասակարգին մէկ նմոյշն են, որոնք աչք ունին ու չեն տեսներ, ականջ ունին ու չեն լսեր:

Կիրակի մը ներկայ գտնուեցայ քանի մը վայրկեան այդ դասաւանդութեան. երիտասարդ աշակերտներ շարուած նըստարաններու վրայ, Մուշեղ վարդապետ անոնց կը դասախօսէր հասարակ ընթերցանութեան դաս մը. ունկնդիրները նոր բան մը տեսած էին. իրենց ունեցած վիճակին և զբաղման պատճառաւ երբեք չէին յուսար թէ ալ եւս կրնան ժամանակ և միջոց ունենալ ուսանելու, զոր անակնկալ գտած էին. գիտակից իրենց տգիտութեան՝ ուշադիր մտիկ կ'ընէին անոր: Բոլորովին ժողովրդականացած էր Առաջնորդ Հայրը, իբր ներկաներուն մէկ եղբայրը՝ ընտանի խօսակցութեամբ կը բացատրէր ընթերցուածը, հեգել տալով բացատրելի բառերը, և իբր ընտիր ուսուցիչ մը այդ պարզ դասը կը համեմէր իրագիտական և լեզուաբանական յանկուցիչ ծանօթութիւններով: Առաջնորդ Հօր դասաւանդութեան ճիւղը պիտի ըլլայ Ցիսուսի կեանքը, ինչպէս նաեւ Խաբերդցի տօքթէօր Յարութիւն էֆ.ի որդին, Տօքթէօր Խորով, որ Պէրութի բժշկական վարժարանէն վերջերս վկայուած ընթացաւարտ է, պիտի դասախօսէ առողջաբանութիւն: Մնացած դասերը պիտի աւանդեն Ազգ. վարժարանի ուսուցիչներ: Թուաբանութիւնը՝ Եղիա էֆ. Աբգարեանը, ընթերցանութիւնը՝ Մարիկեան էֆ.ն, գրավարժութիւնը՝ Կարապետ էֆ. Զալագեանը, իսկ թուրքերէնը և շարադրութիւնը Կարապետ էֆ. Տիրատուրեանը:

Կիրակնօրեայ երիտասարդ-աշակերտներն ալ կարգերու բաժնուած են. խումբ մը որ միեւնոյն դասը նախընտրած է, կը կազմէ դասարան մը. իրողութիւնը ցոյց կուտայ թէ ուսանողներու թիւը հետզհետէ պիտի ստուարանայ:

Վարժապետները անտրտունջ և սիրայօժար, յանձնառու են օգնել Առաջնորդ Հօր այս ձեռնարկութեան, և արդէն իսկ աշխոյժ պատրաստականութիւն մը ցոյց կուտան, մոռնալով իրենց հանգիստն ու դադարը:

Կը մաղթեմ որ տեւական ըլլայ այս երիտասարդներու կիրակնօրեայ ձրի դասախօսութիւնը, նոյնպէս Առաջնորդ Հօր՝ մեր քաղաքին մէջ՝ գէթ քանի մը տարիի համար ներկայութիւնը, որով իր կրթական ձեռնարկութիւններուն ու քարոզութիւններուն արդիւնքը սաղմնային վիճակի մը մէջ չի վիժիր:

Զ.Ա.Պ.

Արաքկիր

ԿԻՒՐԻՆԻ ԳՈՒԾԵՐ

ԿԻՒՐԻՆ, 29 Դեկտ. 1900

Սերաստիոյ Առաջնորդ Գեր. Տ. Պետրոս եպիսկոպոսն Կիւրին այցելութիւնը՝ երկնային անակնկալ մը եղաւ քաղաքիս համար, զի Ն. Գերապատուութեան շնորհիւ, ի մէջ այլոց, վերակազմուեցան վիճակիս Գաւառ. ընդհանուր, կիսն. և Բալա. ժողովները, և իր օգոստ. 9 թուակիր կրող տեղեկագրին վրայ՝ Ս. Պատրիարքը բարեհաճած էր հաստատել մեր նորակազմ ժողովները իրենց պաշտօնին մէջ: Ապահով ենք որ նորընտիր ժողովականները բաւական և արդիւնաւէտ պաշտօնավարութեամբ գոհութեան և ուրախութեան առիթ պիտի ընծայեն հանրութեան:

—Պետրոս Սրբազանի Կիւրին գըտնուած միջոցին՝ տեղւոյս Խառն ժողովը խնդրեց Ն. Գերապատուութենէն որպէս զի Վիճակիս հովուութիւնն ալ հանի ստանձնել՝ փոխանորդ մը ունենալով հոս: Ն. Սրբազնութիւնը ժողովոյ թախանձանքին վրայ՝ հաճեցաւ ընդունիլ երբ Պարիզաբերանն ալ հաւանէր և հաստատէր: Ուստի տեղւոյս Գաւառ. ընդհ. և Բալ. ժողովները օգոստ. 3 թուական նամակով մը դիմեցին Ս. Պատրիարք Հօր, որպէս զի բարեհաճի իրենց խնդրանաց գոհացում տալ, բայց Ս. Պատրիարքը դեկտ. 5 թուական նամակով մը տեղւոյս հովուութեան խնդրոյ մասին պատշաճ տնօրէնութիւնը ապագային կը թողուր, բան որ՝ան կեդր. Վարչութեան Խառն ժողովոյ, ուստի և կը յանձնարարէր Տ. Յեսու քահանային՝ ժամանակ մը ալ շարունակել իր պաշտօնը, ինչպէս չորս տարիէ ի վեր կը վարէ զայն գոհացուցիչ կերպով:

*Հոս անցողակի կերպով ըսենք որ Տ. Յեսու այն քահանաներէն է որոնք մատի վրայ կը համրուին: Ուսեալ և զարգացեալ եկեղեցական մըն է, բառին բովանդակ նշանակութեամբ դարոցասէր մը, ինչ որ պատիւ կը բերէ Ն. Արժանապատուութեան: Ինքն է որ կ

Քաղաքական Լուրեր

ԷՏՈՒԱՐԴ Է. ԹԱԳԱՒՈՐԸ

Նոր թագաւորին յայտարարութիւնը —«Թիմս»։—Խորհրդարանին մէջ։—Յայտարարու. թիւնը։— Ուղերձ։

Լոնտոն, 24 յունուար։— Աւսարկ Էտուարտ է։ Թագաւորին գահակալութիւնը ծանուցանող յայտարարութիւնը որ այս առաւու կարդացուեցաւ Սէնթ-Ճէյմսի մէջ։

«Նկատելով որ հանոյ թուած է ամենակարողին Աստուծոյ իր ողորմութեանը կոչել մեր հանգուցեալ վեհապատուհին, Վիքթորիա Թագուհին, որուն յիշատակը օրհնեալ է և փառաւոր, և թէ այդ իրողութեամբ Մեծին Բրիտանիոյ և Իրլանտայի Միացեալ Թագաւորութեան արքայական Թագը օրինաւոր կերպով մի միայն բարձր և մեծազօր Ալպէրթ-Էտուարտ իշխանին կը վերաբերի, հետեւաբար մենք, այս Թագաւորութեան հոգեւոր ու աշխարհական լորտերը, հոս գումարուելով Նորին հանգուցեալ Վեհափառութեան սեփական Խորհուրդին լորտերու, ուրիշ աստիճանաւոր անձնաւորութեանց, Լոնտոնի Լորտ-Քաղաքագլխի և խորհրդականներուն հետ, հոս միաձայն, միալեղու և միասիրտ կը հրատարակենք ու կը յայտարարենք թէ բարձր և մեծազօր Ալպէրթ-Էտուարտ իշխանը՝ մեր երջանկայիշատակ հանգուցեալ վեհապատուհիին մահուամբը՝ եղած է մեր միակ, արդար և օրինաւոր տէրը ու վեհապետը, Էտուարտ է։ Հետեւապէս Աստուծոյ Թագաւոր Միացեալ Թագաւորութեան, պաշտպան հաւատքի, կայսր Հնդկաստանի, որուն կը խոստանանք մեր բոլոր հաւատարմութիւնը ու մշտնջենական ազատութիւնը՝ անկեղծ ու խոնարհ սիրով, աղաչելով Աստուծոյ ուրկէ Թագաւորները ու Թագուհիները կը ստանան իր իշխանութիւնը, օրհնել արքայական իշխանը՝ Էտուարտ է։ և երկար և ուրախ Թագաւորութեան մը արժանի ընել։

«Տուեալ Սէնթ-Ճէյմսի արքունիքին մէջ, յունուար 23ին, յամի Տեառն 1903։»

(Usnrագրութիւններ)

—Ինչպէս Լորտ Ռոպէրթս ժողովուրդին մէջ Պոզ անունով կը ճանչցուի, Անգլիոյ նոր Թագաւորն ալ հաւանօրէն Թիտի կոչուի, անուն մը զոր իրեն կուտան մտերիմ բարեկամները։ Անգլիա ասկէ վերջը պիտի կառավարուի Սաքս-Բոպուրկ-Կոթայի դերդաստանին մէկ անդամին կողմէ։ Էտուարտ է։ առաջին Թագաւորն է Սաքս-Բոպուրկ-Կոթայի դերդաստանին։ Իրաւ է որ Էտուարտ է։ Թէեւ իբրեւ գահաժառանգ իր մօրը կը յաջորդէ, սակայն կը պահէ հօրը անունը։

Լոնտոն, 25 յունուար։— Ժամը 3ուկէսին ներկայ բոլոր անդամները երդումը կատարած էին։ Ատենապետը կարդաց Թագաւորին հետեւեալ յայտարարութիւնը՝ զոր Պ. Պալֆուր յանձնած էր։

«Էտուարտ, Թագաւոր,

«Թագաւորը կատարելապէս ապահով է թէ Երեսփ. Ժողովը պիտի մասնակցի այն խորին վիշտին զոր Ն. Վեհափառութեան և ազգին կը պատճառէ իր ամենասիրելի մօրը, հանգուցեալ Թագուհիին ողբալի մահը։ Թագուհիին անձնուիրութիւնը՝ իր երկրին ու ժողովուրդին բարեկեցութեանը համար՝ անոր փառաւոր գահակալութեան վաթսունչորս տարիներու խոհական ու բարերար կառավարութիւնը յաւիտենապէս իբրեւ սիրելի յիշատակ մը պիտի պահուի իր հաւատարիմ ու անձրուէր հպատակներուն կողմէ՝ բրիտանական տէրութեան ամբողջ երկիրներուն մէջ։»

Պ. Պալֆուր ոտքի ելաւ ուղերձ մը առաջարկելու՝ իբրեւ պատասխան Թագաւորին յայտարարութեանը և ըսաւ։

«Երեսփ. Ժողովին պատմութիւնը համառօտ և կամ դէպքերէ զուրկ պատմութիւն մը չէ, բայց չեմ կրծեր թէ այսչափ տխուր պարագաներու մէջ գումարուած ըլլայ, և կամ երբեք այսչափ բացայայտ կերպով իր պարտականութիւնը գծուած ըլլայ յայտնելու տիեզերական այն վիշտը որ ոչ միայն Անգլիոյ, այլ ամբողջ տէրութեան մէկ ծայրէն միւսը կ'արտայայտուի։ Այդ վիշտը կը լնու բոլոր սիրտերը։ Այս մեծ տէրութեան բոլոր քաղաքացիները կը զգան զայն։ Անոնց համար ատիկա ոչ միայն ազգային կորուստ մըն է, այլ անձնական անդարմանելի կորուստ մը։ Անձնական վիշտը աւելի կը շատնայ այն զգացումով թէ մեծ Թուականի մը վերջը հասած է։»

Պ. Պալֆուր, խօսելով Թագուհիին մեծ յատկութիւններուն վրայ, կ'ըսէ։

«Թագաւորութեան ազդեցութիւնը չնուազեցաւ, այլ աճեցաւ։ պէտք է ասի բարգաւաճումովը և զարգացումովը այն ինքնավար մեծ հասարակութիւններով, որոնք ծովերէն անդին կը տարածուին և որոնք Անգլիոյ միացած են ազգին պետին անձովը որ տէրութեան միութեան կենդանի խորհրդանշան է։ (Ծափահարութիւններ)։ Երկրին օրէնքը յարգող վեհապետ մը սպասուելիքը մեծ խոչալի մը անցեալն է և յարաճուն արդիւնքներն են։ այդ մասին Վիքթորիա Թագուհին առաջինը հանդիսացաւ։ Իրաւ ամուսին, իրաւ մայր և իրաւ կին նմանը չունեցաւ։ Իր զաւակներէն ու զաւակներուն զաւակներէն շրջապատուած մեռաւ։ Աշխարհի վրայ բնաւ թշնամի չունեցաւ։ Եւ ինչպէս Անգլիան չնիրողները անդամ Վիքթորիա Թագուհին կը սիրէին։ (Ծափահարութիւններ)։ Մեռաւ, գիտնալով որ իր հպատակներուն զգացումները ամէն տարի աւելի մեծցած էին։ Մեր պատմութիւնը այդ տեսակ վերջաւորութիւն մը բնաւ չէ տեսած։»

Պ. Պալֆուր յետոյ խօսեցաւ Էտուարտ Թագաւորին վրայ և ըսաւ։

«Հեղինութեան պէս բան մըն է Էտուարտ է։ը շնորհաւորելը, վասն զի Անգլիոյ մէջ անկէ աւելի վշացեալ մէկը չկայ, սակայն պէտք է շնորհաւորել զայն, վասն զի իր վրայ առած է մեծ պատասխանատուութեանց և մեծ պարտականութեանց բեռը՝ մինչեւ կեանքին վերջը կատարելու հաստատ յոյսով։»

Պ. Պալֆուր առաջարկեց ուղերձ մը մատուցանել Թագաւորին, հաւատալու համար թէ Երեսփ. Ժողովը խորապէս կը ցաւակցի այն մեծ վշտին զոր Ն. Վեհափառութիւնը կրեց իր սիրելի մօրը, հանգուցեալ Թագուհիին, մահուամբը։ Թագուհիին անսահման անձնուիրութիւնը՝ իր բարձր կացութեան պարտականութիւններուն և իր ժողովրդին բարեկեցութեանը համար՝ ապագային համար սիրալիր ու պատկառելի յիշատակ մը պիտի թողու։ Պ. Պալֆուր առաջարկեց նաեւ որ Երեսփ. Ժողովը շնորհաւորէ Թագաւորին գահակալութիւնը, ապահովութիւն տայ թէ հաւատարմաբար պիտի փարի անոր անձին։ նաեւ հաստատ համոզում ունի թէ Թագաւորին գահակալութիւնը նշանաւոր պիտի ըլլայ Նախախնամութեան օրհնութեամբը և ջերմ բաղձանք պիտի ունենայ պահպանել երկրին օրէնքները և նը-պաստաւորել իր հպատակներուն երջանկութիւնը և ազատութիւնը։ Սըր Հէնրի Բէմբպլէ Պէնըրմէն պերճախօս ատենաբանութեամբ մը ոյժ տուաւ Պ. Պալֆուրի առաջարկութեան և ըսաւ թէ Թագաւորը իր ամուսնոյն՝ Թագուհիին մէջ պիտի գտնէ՝ ժողովուրդէն սիրուած շնորհալի կնոջ մը անման աջակցութիւնը։ (Ծափահարութիւններ)։ Ատենապետը յայտարարեց թէ Պ. Պալֆուրի առաջարկութիւնը միաձայնութեամբ քուէարկուած է։ Երեսփ. Ժողովին նիստը յետաձգուեցաւ մինչեւ փետրուար 14։ Ունկնդիրներու յատուկ մասերուն մէջ ահագին բազմութիւն կար։

—Լորտերու Ժողովն ալ մեծ տեսարան մը կը պարզէր։ Լորտերը, արքեպիսկոպոսները և եպիսկոպոսները մեծ թուով ներկայ են։ Ունկնդիրներու սրահներուն մէջ կիներ լեցուած են սուգի հագուստներով։ Հոն ալ կը կարդացուի Թագաւորին յայտարարութիւնը և Լորտ Սոլզպէրի, Պ. Պալֆուրի նման, ուղերձ մը կ'առաջարկէ։ Նախարարապետը ջերմապէս կը դրուատէ Թագուհիին անձնական արժանիքը, մասնաւորաբար չեշտելով նախարարութեան հետ ունեցած յարաբերութիւնները։ «Թագուհիին վեհ նկարագիրը սքանչացում և մեծ ազդեցութիւն կը գործէր անոր մօտեցողներուն, կ'ըսէ։ Իր խորին կրօնամտութիւնը ազդեցութիւն կը գործէր նախարարներուն վրայ։ Նախարարներէ ոչ ոք կրնար նկատողութեան չառնել անոր տեսութիւնը և կամ բարեփոխութիւն մը առաջարկել։ Թագաւորը գէթ կը բարձրանայ մեծ առաւելութեամբ մը, վասն զի իր առջեւ ունի ամենամեծ օրինակ մը։ Մեր քաղաքական ու ընկերական կեանքը ընտանի է անոր։ Հոս անհուն ժողովրդականութիւն կը վայելէ։ Եւ հաւասար համակրութիւն կը վայելէ օտար արքունիքներու և երկիրներու մէջ։ կրնանք զայն շնորհաւորել ճշմարիտ անկեղծութեամբ մը և այն հաւատքով թէ զարդը պիտի ըլլայ այն գահուն, որուն վրայ բարձրացած է և արժանի յաջորդ մը պիտի ըլլայ Թագուհիին»։

Բէնթրպբրիի արքեպիսկոպոսը ոյժ տուաւ ուղերձին առաջարկութեան, որ միաձայնութեամբ ընդունուեցաւ։ Ժողովին նիստը յետաձգուեցաւ փետր. 14ին։

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ԹԱԳՈՒՀԻՆ

Ֆրանսայի մէջ։— Վիքթորիա թագուհիին կոտակը։— Բժշկական յօդուած մը։— Ցուզարկաւորութիւնը։—Գերմանիոյ կայսրը։— Պապը։— Մատուռը։— Աւստրիոյ կայսրը։ Վիքթորիա տէր։

Բարիզ, 25 յունուար։— Երեսփ. Ժողովին նիստը, հակառակ եղած գուշակութիւններուն, սուգի համար չփակուեցաւ։ Վիքթորիա Թագուհիին մահուանը առթիւ։ Նիստը երբ բացուեցաւ, նախարարապետ Պ. Վալտէք-Ռուսօ հետեւեալ յայտարարութիւնը ըրաւ։

«Ժողովիդ ծանուցանելով դէպք մը որով վերջացած է գրեթէ ամբողջ դարու մը պատմութեանը կապուած գահակալութիւն մը, Ֆրանսական կառավարութիւնը կ'ուզէ իր բաժինը հատուցանել այն յարգանքին զոր աշխարհ կ'ընծայէ Վիքթորիա Թագուհիին յիշատակին։ բաղդատելով Անգլիոյ ազգին վիշտը այն սիրոյն հետ զոր կը տածէր իր վեհապետուհիին նկատմամբ, կառավարութիւնը յարգանօք կը խոնարհի անոր սուգին առջեւ։ (Ծափահարութիւններ։)

Ատենապետ Պ. Տէշանէլ յայտարարեց թէ Ժողովը կը մասնակցի կառավարութեան յայտնած յաւակցութիւններուն։ Ժողովը անցաւ իր օրակարգին։

Լոնտոն։— Վիքթորիա Թագուհիին կոտակը որ արձանագրութեան ու հրատարակութեան ենթակայ չէ, շատ ընդարձակ է։ անոր բազմաթիւ տրամադրութիւնները քանի մը ստուար հատորներ կը կազմեն։ Եղածին կրկին համեմատութեամբ յաւելումներ ալ կան։ կտակատարներն են Լորտ Բրոս և Լորտ Բիուրիսը։

—Բժշկական լրագիր մը այս շաբթու պիտի հրատարակէ Վիքթորիա Թագուհիին հիւանդութեան նկարագրութիւնը որ ցոյց կու տայ թէ հարաւային Ափրիկէի ձախողուածներէն՝ այսինքն տարիէ մը ի վեր Թագուհիին առողջութիւնը շատ վնասուած էր։ Ընդհանուր ախտանիշերը դժուարամարսութեան հանգամանքը ունէին։ ընդհանուր սննդառութիւնը խանգարուած էր։ Թագուհին անքնութենէ կը նեղուէր։ քիչ ետքը խօսելու կարողութիւնը կորսնցնելու թեթեւ տագնապներ ունեցաւ, ինչ որ ցոյց կու տար թէ ուղեղին արիւնային խողովակները կը խթթէին, թէև շնչերակային դրութիւնը վնասուած չէր տարիքին ազդեցութենէն։ Վերջին ժամանակներու ուղեղային յարատեւ աշխատութիւնները, քաղաքական ու տնական վիշտերը ու մտահոգութիւնները գլխաւոր պատճառը եղան Թագուհիին ուղեղին սննդառութեան և ընդհանուր սննդառութեան տարբերութեանը։ Վերջին անգամ Պալմորալ գտնուած ատեն ամէնէն աւելի կը տեսնուէր դժուարամարսութիւնը։ Թագուհիին մարմնոյն ծանրութիւնը կը պակսէր եւ ուղեղը աւելի յոգնած կ'երեւար։ Ուինտսորի մէջ նոյեմբերին ու դեկտեմբերին Թագուհին երբեմն ձայնը կը կորսնցնէր, պակաչալով հանդերձ շարժողական ոյժը։ Բժիշկները չընդդիմանալով անոր հարաւային երթիներ ուղեւորելու գաղափարին, նպատակ ունէին զայն չկիսատեցնել և կասկածի չենթարկել իր վիճակին վրայ։ նաեւ չզրկել ուղեւորութենէ մը որուն վրայ մեծ վստահութիւն ունէր։ Օգոստոսը կատարած վերջին ուղեւորութիւնը, դեկտեմբեր 18ին, մեծ յոգնութիւն պատճառեց Թագուհիին։ Երկու օր հիւանդացաւ, բայց կատարեալ հանգիստը նպաստելով թէ՝ ախորժակը բացուեցաւ և թէ ղոյային դրութիւնը բարւոքեցաւ։ Այդ վիճակին մէջն էր որ տեսակցեցաւ Լորտ Ռոպէրթսի հետ։

Լոնտոն։—Թագուհիին մարմնոյն հանդիսաւոր թափօրով Լոնտոնէն պիտի անցնի, Ուինտսոր տարուելու համար։ Դագաղը պիտի դրուի Թնդանօթի սայլի մը վրայ և այդպէս Օգոստոսին Քոուիս պիտի տարուի, ուրկէ Ալպէրթա զբօսանոտով Բորթսմաութ պիտի փոխադրուի։ Անկէ մասնաւոր կառախումբով մինչեւ Վիքթորիա կայարանը պիտի տարուի, ուր պիտի ընդունուի զինուորներու կողմէ։ Մեծ թափօրը ատկէ պիտի կազմուի։ Իշխանները հետիոտն պիտի երթան մինչեւ Բէքինկհըմի կայարանը։ մարմինը Ուինտսոր տարուելով մինչեւ առտու Ս. Գէորգի մատուռին մէջ պիտի մնայ և շաբաթ օրը հոն պիտի կատարուի եկեղեցական արարողութիւնը։ Սեռոյ մարմինը պիտի փոխադրուի Ֆրոկմորի դամբարանը՝ Ալպէրթ իշխանին դեռեղմանին քով։ Արքայական գերդաստանին անդամները միայն ներկայ պիտի գտնուին այս վերջին արարողութեան։

—Գերմանիոյ կայսրը շատ քիչ դուրս կ'ելլէ։ երբեմն պարտէզներուն մէջ կարճ պտոյտ մը կը կատարէ։ Պաշտօնապէս հաստատուած է որ Վիլհելմ Բ. մինչեւ յուղարկաւորութեան օրը Ուինտսոր պիտի մնայ, այսինքն մինչեւ փետրուար 2։

—Կը հերքուի այն լուրը թէ Վիքթորիա իր վերջին վայրկեաններուն մէջ Վիլհելմ Բ.ը Թրէտէրիք կայսրը կարծած ըլլայ։

—Լորտ-Քաղաքապետը ու կինը Գերմանիոյ դեսպանատունը երթալով դեսպանին խնդրեցին որ Լոնտոնի քաղաքացիներուն ցաւակցութիւնը մատուցանէ Գերմանիոյ կայսրը՝ մեծ մօրը մահուանը առթիւ։ Քաղաքապետը յարց թէ Լոնտոնի քաղաքացիներուն մեծ սրտայուզութիւն պատճառած է Վիլհելմ կայսրը այն ընթացքը որով ինքնաբերաբար փութաց իր մեծ մօրը մահուան անկողնոյն քով։

—Արտաքին գործոց նախարար Լորտ Լանստաուն, Թագաւորին հրամանով Օզպէրն գնաց, ուր Գերմանիոյ կայսեր պիտի ներկայանայ։ Կ'ըսուի թէ քաղաքական բան մը չկայ այդ տեսակցութեան մէջ։

—Էյոն ԺԳ. Պապին կողմէ արքեպիսկոպոս մը ներկայ պիտի գտնուի Թագուհիին յուղարկաւորութեանը։

—Օգպէրնի պալատան ճաշասրահը մատուռի վերածելու գործը աւարտեցաւ։ Թագուհիին մարմինը, Թագաւորին, իշխաններուն և իշխանուհիներուն ներկայութեանը, այս առտու դագաղին մէջ դրուելով նոյն սրահը տարուեցաւ։ Դագաղը գետեղուեցաւ ցած մահճակալի մը վրայ։ Վրան դրուեցաւ արքայական դրօշը։ արքայական սպիտակ շքեղդեսը, կամարը կրկնոյը՝ մուշտակով և ոսկեթել լայն շքեղափոյ։ Մուտի կամարը գոյնով բարձրկ մը որ կը կրէ Ծնրակալի պատուանշանը, ուրիշ պատուանշաններ և արքայական ականակուռ թագը, դրուած է դագաղին գլխու կողմը։ Հնդիկ մը կեցած է դագաղին գլխու կողմը։ Նաեւ երկու պահակներ երկու կողմը փայլուն համազգեստով արձանի պէս անշարժ կեցած են՝ հրացաններն գլխիվայր բռնած։ Սրահը լեցուած է գեղեցիկ ծաղկեպսակներով։ Թագաւորը որոշեց որ սուգը ընտանեկան հանգամանք մը ունենայ մինչեւ յուղարկաւորութեան օրը։ Ժողովուրդը պիտի չընդունուի դագաղը այցելելու։ միայն լրագրական թղթակիցներ պիտի ընդունուին։

Վիեննա։—Ցիրանց եոսէփ կայսրը Օգպէրն ղրկեց սքանչելի ծաղկեպսակ մը՝ որ միմայն կազմուած է Շէօմպրունի ջերմանոցներու այն ծաղիկներէն՝ որոնք Մեծն Բրիտանիոյ և անոր գաղթավայրերուն մէջ կը գտնուին։

—Թագուհիին մարմինը վակոն-սալոնով մը Ուինտսոր պիտի տարուի։ Դագաղը պիտի դրեն հետեւեալ զինուորներ, ուր կը խոստովանուի թէ Տէրութեանց ըրած պահանջումներուն մեծ մասը արդարացի է, սակայն Զին իր խոստումը կատարած ըլլալով, հարկ էր դաշնակից զօրքերուն երիցէն հեռանալու թուականը ճշդել, ի բաց առեալ դեսպանատոնց պահակազօրքերէն ու Բէքլիի և ծովուն միջեւ հաստատուելիք զինուորական կայաններէն։ Ցիշատակագրին մէջ խընդրուած է որ մինչեւ դաշնակից զօրքերու հեռացումը, զինուորական արշաւանումը չլրիանի ալ եւս, թէ դաշնակից զօրքերուն կողմէ գրաւուած բոլոր զինուորական կայանները, բոլոր հանրային սեփականութիւնները, շարժուն կալուածներն ալ միասին, Զինու յանձնուին որոշեալ թուականի մը մէջ։ Դրամական տուգանքը խոշոր գումար մը ըլլալուն պատճառաւ, հարկ է խորհրդակցութիւններ կատարել մաքսերը աւելցնելու խընդրին վրայ։ դեսպանատուններու վայելած առանձնաշնորհումները պիտի վերահաստատուին անմիջապէս և Բէքլիի ու ծովուն միջեւ հաստատուելիք պահակազօրքերուն դիրքը ու թիւը պիտի ճշդուին։ Ցիշատակագրին մէջ նաեւ ըսուած է թէ Զին ստորականները պաշտպանելու պատասխանատուութիւնը կը ստանձնէ, սակայն ամէն տէրութիւն կրնայ ամէն միջոց ի գործ դնել հաղորդակցութեանց յանկարծական ընդհատումը արգիլելու համար։ Եթէ երբեք Զին այդ պայմաններուն մէջ կարեւոր գործով ապացուցանել թէ ինք առանձին կրնայ պաշտպանել օտարականները, Տէրութիւնները պարտին ետ կանչել իրենց պահակազօրքերը։ Գալով զինքեր նետածելու արգելքին, Տէրութիւնները պարտին որոշեալ թուական մը նշանակել, ուրկէ յետոյ Զին դարձեալ իրաւունք պիտի ունենայ զինք դնելու։ Իսկ առեւտրական դաշնագիրներուն համար, Զին պատրաստ է իրեն առաջարկուած պայմանները նկատողութեան առնելու, եթէ Տէրութիւնները հարկ դատեն անոնց պէտքը։ Ցիշատակագիրը իր եզրակացութեան մէջ կը խնդրէ որ խորհրդակցութիւն մը կատարուի յիշեալ ծանուցագրերուն մէջ մատնանշուած կէտերու մասին։»

Բէքլի, 21 յուն. (Մարհեալ Վայտհուսեն հեռագիր)։—Բէ-Զի-Լիի նահանգին մէջ հրոսակային բազմաթիւ խումբեր կը կազմուին։ Անգլիացիները թեթեւ ընդհարում մը ունենալով անոնց հետ Շանհայ-Բուանի մօտ երկու հոգի կորսնցուցեր են։ Հարիւրապետ փոն Օէրի հրամանատարութեամբ փոքրաթիւ ջոկատ մը, Սանկ-Զուէն դարձող Հօֆման զօրախումբին ընկերակցութեամբ յուն. 18ին դէպի արեւելակողմ ուղղուեցաւ, աւազակներէ մաքրելու համար այդ կողմերը։

—Շանկայի մէջ կ'ըսուի թէ չինական պատուիրակները Տէրութեանց առաջարկած բոլոր պայմանները ընդունելու վրայ են և թէ արքունիքէն խնդրեր են Բէքլին դառնալ։ Օտար դեսպանները ծանուցագիր մը ղրկելով չինական պատուիրակներուն, կ'ըսեն թէ սխալ հասկցած են հաւաքական ծանուցագրին վերջին հատուածը։ Դեսպանները յանցաւոր պաշտօնատարներու ցանկը պատրաստելու վրայ էին, երբ Վիքթորիա Թագուհիին մահուան լուրը հասաւ, որով իրենց խորհրդակցութիւնները յետաձգեցին մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն։

—Ֆրանսայի պաշտօնաթերթը հրաւէր կը կարդայ այն բոլոր Ֆրանսայի անհատներուն և Ընկերութեանց, որոնք Զինու մէջ ծագած չփոթութեանց միջոցին վնասուած են, իրենց պահանջումները ներկայացնել արտաքին գործոց նախարարութեան։

ԴԻՒԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՄԻԶԱԴԵՊ ՄԸ

Ուաշինկթընի մէջ։—Անգլիոյ դեսպանատան գործակատարին մեկնումը։ — Սեղանի մը հետեւանքները։

Նիւ-Եորք։—Հոս պատահած միջադէպ մը, քաղաքականութեան տեսակէտով աւելի սուր հանգամանք մը ստացած, պատճառ եղաւ որ Անգլիոյ դեսպանատունը պետ մը չունենայ, վասն զի գործակատար Պ. ԼօուԹէր որ ի բացակայութեան դեսպանին կը վարէր դեսպանատան գործերը, յանկարծ մեկնեցաւ։ Վերջերս Պ. ԼօուԹէր բարեկամ տան մը մէջ տրուած սեղանի մը հրաւիրուեցաւ։ Խօսակցութիւնը դարձաւ Վիքթորիա Թագուհիին վրայ, որուն ծանր հիւանդութիւնը կը ծանուցանէին հեռագիրները։ Ներկայ տիկիններէն ոմանք Անգլիոյ Թագուհիին նկատմամբ այն տեսակ լեզու մը գործածեցին զոր Պ. ԼօուԹէր բաւական յարգալից չգտաւ։ Պ. ԼօուԹէր քիչ մը ուժգնութեամբ բողոքեց։ Ցետոյ խօսակցութիւնը ուրիշ բանի վրայ դարձաւ։ Հետեւեալ օրը Պ. ԼօուԹէր Մ. Նահանգաց արտաքին գործոց նախարարին բարեկամական, բայց տիպարական հրաւէր մը ստացաւ, գոհացում տալու այդ տիկիններուն որոնք ինքզինքին անարգուած զգացած էին Անգլիոյ գործակատարին պատասխանէն։ Իրաւ պատասխան Պ. ԼօուԹէր չոգենաւ նստելով Լոնտոն դարձաւ, ուրկէ ալ եւս Ուաշինկթընը չդառնալ որոշած է։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Բրօճ։ Պ. Էմիլ Տէշանէլի վրայ կատարուած ապաեուրեան փորձը։— Ռոդիկ-Լիւպէրսագի մեենամարտը։

Բարիզ, 24 յունուար։ — Գոլէժ տը Ֆրանսի դասախօսութիւնը վերջացնելէն յետոյ՝ երբ յարգելի ուսուցչապետ Պ. Էմիլ Տէշանէլ դուրս կ'ելլէր տուն դառնալու, ուսանողական հրէուհի մը որ նոյն բրոֆէսէորին դասին ներկայ կը գտնուէր, իր մէկ ընկերուհիին հետ — նոյնպէս ուսու և հրէուհի — բրովոքիչ հարուած մը արձակեց Պ. Տէշանէլի վրայ։ Հրազէն պարպողը կը կոչուէր Վէրա Կէլօ, իսկ իր ընկերուհին՝ Ալէքսանդրին Զէլէնին։ Երբ այս վերջինը իր ընկերուհին շարժումը կը տեսնէ, անմիջապէս անոր վրայ կը յարձակի՝ ոճիր մը արգիլելու համար, սակայն ինքը կը վիրաւորուի կուրծքին և կ'իյնայ։ Անմիջապէս չորս կողմէն օգնութեան կը փութան և Վէրայի ձեռքէն զէնքը կ'առնեն։ իսկ վիրաւորեալ ուսանողուհին հիւանդանոց կը տանին։ Վէրա կէլօ հարցաքննութեան ժամանակ ըսած է թէ բրօֆ. Էմիլ Տէշանէլ զինքը անպատուած է և ինքը զեր է վրէժ առնուլ անկէ՝ զայն սպանելով, դժբաղդաբար չէ կրցած իր նպատակին հասնիլ և իր ամենասիրելի ընկերուհին վիրաւորած է և գուցէ սպանած։ Այս աղջիկը, որ կը կարծուի թէ իր ունեցած խելքին մեծ մաս մը կորսնցուցած է, չէ ուզեր ըսել թէ ո՞ւր, ի՞նչպէս, ի՞նչ պարագայի մէջ և ի՞նչ կերպով անպատուուած է ծերունի բրօֆէսէօրէն որ այսօր 70 տարեկան ալեւոր գիտնական մըն է։ Վէրա, առ այժմ բանտարկուած է և քանի մը բժիշկներ՝ մտային հիւանդութեանց մասնագէտներ զայն քննելու վրայ են։ Իսկ ընկերուհին Ալէքսանդրինա Օթէլ Տէյօ հիւանդանոցը տարուած է։ ասոր վէրքը որ նախ մահացու կը կարծուէր, այնչափ ծանր չերեւիր հիմա և յոյս կայ ազատելու։ Ոստիկանութեան նախարարը ազատարարի շքանշան մը տուած է Ալէքսանդրինի։ Երէկ տիկին Տէշանէլ՝ բրօֆէսօրին կինը և մայր Երեսփ. Ժողովին նախագահին, այցելութեան գացած էր վիրաւորեալ աղջկան։ Իր հօր վրայ կատարուած սպանութեան փորձին համար Պ. Բոլ Տէշանէլ՝ Երեսփ. Ժողովին ատենապետը համակրական ցոյցերու արժանացաւ։

—Բարիզցիները հիմա հետաքրքրող լուրերէն մէկն է Ռոշիլտ-Լիւպէրսագի մենամարտութիւնը։ Այս երկու անձնաւորութիւնները Տրէյֆիւսի խնդիրէն ի վեր անձնական հակակրութիւն մը ունին եղեր և կ'ուզեն արիւնով լուալ այդ հակակրութեան խնդիրը։ Երէկ Ռոշիլտի Բուլոնեան դղեակին մէջ երկու խոյհանները մենամարտեցան։ ընտրած զէնքերն են սուրն է։ Երկրորդ, երրորդ... մինչեւ տասնըվեցերորդ վերսկսումին երկու մարտիկներէն և ոչ մին վիրաւորուեցաւ։ Վերջապէս տասնեւեսներորդ վերսկսումին տը Լիւպէրսագ կոմը թեւէն 25 սանտիմեթր երկայնութեամբ վէրք մը կը ստանայ և մենամարտը կը վերջանայ։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.—Իւլայի երկրորդ ատենաֆան տրուեցաւ Հայ-Հոմէականներու Պատրիարքարանին գործակատար Շէկրեան Յովսէփ էֆ.ի։ Սալիսէի ատենաֆան՝ առաջնակարգ վաճառական Բոսթիքեան Արթին և Ընկալապական էֆ.ներու։

—Ֆէրիգիւեան ատենաֆան՝ Մախուսէի վարչական Խորհուրդին նախագահի փոխանորդ Մէհմէտ փաշայի։

—Ականակուռ Մէհմիտի պատուանշան տրուեցաւ Եվգաֆի նախարար Ղալիպ փաշայի։ Ականակուռ Իֆթիխար՝ քաղաքապետ Բրուսան փաշայի։ Ականակուռ Օսմանիէ՝ ոստիկանութեան նախարար Շէֆիք պէյի։ Երկրորդ կարգի Օսմանիէ՝ կայս. անձնական Գանձուն նախարարութեան հաշուակալ Հաճի Հաֆըզ Ֆէյզի էֆ.ի։ Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ արքունի կալուածներու դիւանին քարտուղարներէն Արամ էֆ.ի։ Երրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Բ. Դրան իրաւագէտ խորհրդականներէն Ճիվանեան Նշան էֆ.ի։ Զորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ նոյն սենեակին օգնականներէն Նորատունկեան Հրանտ պէյի։ Զորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ առաջնակարգ վաճառական Պազլաեան Մկրտիչ էֆ.ի։

—Երկրորդ կարգի Շէֆքաթ՝ առեւտրական և հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան առեւտրական տնօրէնի օգնական Ռոպէռ էֆ.ի կնոջը և Թէնպէքիի Ռէժիի Ընկերութեան տնօրէն Գ. Կռանժանի կնոջը։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՅՑՈՒՄ.— «Երէկ իրիկուն, երեքշաբթի, Եըլտըզի կայս. պալատն մէջ կայս. մասնաւոր սեղան մը տրուեցաւ ի պատիւ Գերմանիոյ դեսպան Պաոռն Մարշալ ֆոն Պիպէրշթայնի։ Ներկայ գտնուեցան նաև Փոն Քէսել զօրավարին նախագահութեանը տակ գտնուած Գերման պատուիրակութիւնը որ մայրաքաղաքս եկած է ներկայ ըլլալու։ Գերմանիոյ Վեհ. Վիլհէլմ Բ. կայսեր՝ Վեհ. Սուլթանին հետ տեսակցելու նպատակով երկրորդ անգամ Կ. Պոլիսը այցելելուն իբրեւ յիշատակ կառուցանել տուած աղբիւրին բացմանը։ Նաև Մոլթքէ մարզպարանմարտանաւին սպաներէն ոմանք։ Այդ սեղանին ներկայ գտնուելու պատիւը ունեցան նաև արտաքին գործոց նախարար Թէվֆիք փաշա, Գերմանիոյ դեսպան պաշտօնատարներէն ոմանք և պալատական պաշտօնատարներ։ Մոլթքէ մարզարան-մարտանաւին մէջ գտնուող սպայութեան ընտրելի յիսուներեք հոգի կայս. պալատ հրաւիրուեցան և հոն ուտելիքներ տրուեցան։ Սեղանի վերջին կարգին Գերմանիոյ դեսպանը ելլելով ոտքի՝ բարձրաձայն ըսաւ թէ Գերմանիոյ Վեհ. Կայսրը՝ Սուլթան Համիտ Խանի հետ տեսակցելու նպատակով երկրորդ անգամ Կ. Պոլիս գալուն՝ Գերմանիոյ Վեհ. Վիլհէլմ Բ. կայսրը՝ Վեհ. Սուլթանին հետ տեսակցելու նպատակով երկրորդ անգամ Կ. Պոլիսը այցելելուն իբրեւ յիշատակ կառուցանել տուած աղբիւրին բացմանը։ Նաև Մոլթքէ մարզարան-մարտանաւին սպաներէն ոմանք։ Այդ սեղանին ներկայ գտնուելու պատիւը ունեցան նաև արտաքին գործոց նախարար Թէվֆիք փաշա, Գերմանիոյ դեսպան պաշտօնատարներէն ոմանք և պալատական պաշտօնատարներ։ Մոլթքէ մարզարան-մարտանաւին մէջ գտնուող սպայութեան ընտրելի յիսուներեք հոգի կայս. պալատ հրաւիրուեցան և հոն ու-

բիչ սրահի մը մէջ սեղան մը տրուեցաւ ի պատիւ անոնց։»

ՆՈՐ ՀԵՌԱԳՐԱԹԵԼ.—Կայս. Իրատէ մը հրամայեց Ափրիկեան Տրիպոլսէն մինչեւ Ֆիզան հեռագրական թել մը երկարել։ Այդ գործը պիտի կատարեն կայս. անձնապահ զօրաբանակին հեռագրական վաշտին սպաները և վաթսուն զինուորներ որոնք քիչ ատենէն Ափրիկեան Տրիպոլիս պիտի ուղեւորին, հիմակուընէ հարկ եղած պատրաստութիւնները տեսնելու համար։ Կայս. այդ Իրատէն հաղորդուած է Սպարապետի Դրան։

ԼՈՆՏՈՆԻ օմ. դեսպան Քոսթաքի փաշա, կայս. Իրատէի մը համաձայն, պիտի միանայ օմ. այն պատուիրակութեան որ Լոնտոն գացած է՝ ներկայ գըտնուելու Վիքթորիա թագուհիին յուղարկաւորութեանը։

ԳԵՐՄԱՆ պատուիրակները՝ իրենց հիւրամեծարներուն հետ՝ երէկ Մեծ Շուկան այցելելով հնութեանց վաճառականներէն զանազան գնումներ ըրին։

—Մոլթքէի հրամանատարը, երէկ, նոյն մարտանաւին մէջ սենեակ մը տուաւ ի պատիւ գերման պատուիրակութեան, հիւրամեծարներուն և Գերմանիոյ դեսպանին։ Սեղանէն ետքը մարտանաւին նաւաստիները ազատարարի փորձեր կատարեցին։

—Գերման պատուիրակութիւնը որ Կ. Պոլսէն իր մեկնումը յետաձգած է, այսօր մասնաւոր կառախումբով զբօսանքի պտոյտ մը պիտի կատարէ մինչեւ Էսկիշէհէր։

ԱՆԳԼԻՈՅ գաղթականութեան կողմէ շաբաթ օրը Եաղմը փողոցը՝ Քրիթ Զըբչի մէջ հոգեհանգստեան պաշտօն կատարել պիտի տրուի Վիքթորիա թագուհիին համար։

ՍԵՐԳԻՈՅ թագաւորը Սպիտակ Արծիւ պատուանշանին երկրորդ աստիճանը տուաւ Բ. Դրան առաջին թարգմանիչ Տաւուտ էֆ.-ի։

ԹՆԴԱՆՕԹԱՐԱՆԻ վերատեսուչ Զէքի փաշա քանի մը օրէ ի վեր հիւանդ է։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏԻՒ վարչական Խորհուրդը, իր առջի օրուան նիստին մէջ, զբաղեցաւ նախագահութեան խնդրով։ Ինչպէս յայտնի է, 1292 Մուհարբէմի կամ 1881 դեկտ. 8/20ի կայս. հրամանագրին ժե. յօդուածին համաձայն որ հանրային քոնսոլիտ պարտքին տոկոսի ու գլխավճարի հատուցման կը վերաբերի, վարչական Խորհուրդին նախագահութիւնը Խորհուրդին ընդունած կարգովը, փոփոխակի կը վարեն անգլիացի ու ֆրանսացի արժէտէրերուն ներկայացուցիչները։ Ատոր գլխաւոր պատճառը այն է թէ Անգլիոյ ու Ֆրանսայի մէջ օմ. մեծաքանակ արժէթուղթեր գտնուած են։ Հրամանագրին ժե. յօդուածը կը յարէ թէ այն պարագային երբ հինգ տարուան առաջին շրջանէ մը ետքը այդ կացութիւնը հիմնական փոփոխութիւն մը կրէ, Խորհուրդը ինքը պիտի ընտրէ իր նախագահը։ Ուրեմն խնդիր էր դիտնալ թէ Հանրային Պարտքի վարչութեան հաստատութենէն իվեր Անգլիոյ և Ֆրանսայի մէջ գտնուած օմ. արժէթուղթերը ուրիշ երկիրներ անցած են՝ ուրիշ արժէտէրերու ներկայացուցիչներուն ի նպաստ նախագահութեան ընտրելիութեան իրաւունք շահելու չափ քանակութեամբ։ Այդ նպատակին հասնելու համար պէտք էր ճշտիւ հաստատել թէ իւրաքանչիւր երկրի մէջ ի՛նչ քանակութեամբ օմ. արժէթուղթ կը գտնուի։ Հանրային Պարտքի վարչական Խորհուրդին առջի օրուան նիստին մէջ համաձայնութիւն գոյացաւ թէ այդ պարագան այն ատեն միայն կարելի է ճշդիւ հաստատել, երբ 1903 սեպտեմբեր 1/14էն ետքը իւրաքանչիւր արժէթուղթի սպառելիք կտրոններու թերթը փոխուի։ Մինչեւ այդ թուականը, բնականաբար պիտի պահուի այն դրութիւնը որով նախագահութեան պաշտօնը փոխնիփոխ կը վարեն անգլիացի և ֆրանսացի ներկայացուցիչները։ Մինչեւ այդ թուականը վարչական Խորհուրդը իրաւաբարութեան մը պիտի ենթարկէ Մուհարբէմի հրամանագրին մէջ նշանակուած «հիմնական փոփոխութիւն կրել» խօսքին մեկնութիւնը, գիտնալու համար թէ փոփոխութիւնը կտրոններու թերթը փոխուած ատեն կատարուած է, և եթէ այնպէս է՝ քուէով նախագահի ընտրութեան պիտի ձեռնարկէ։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԿՐԹՈՒԹԻՒՆ.—Ներքին գործոց նախարարութիւնը նկատելով որ կարգ մը գիւղերու մէջ երբ երկսեռ վարժարաններու հաստատութեան ձեռնարկուի, ժողովուրդը՝ տգիտութեան հետեւանքով կը հակառակին և գայմագամներուն դէմ բողոքներ կուտայ, հրահանգ ուղղելով ամէն կողմ ծանոյց թէ գայմագամները պէտք է հասկնալի լեզուով և պատշաճ օրինակներով ժողովուրդին հասկցնեն կրթութեան կարեւորութիւնը և անոր նպաստաւոր ազդեցութիւնը երկրագործութեան և արհեստներու վրայ։ Նախարարութիւնը ծանոյց նաև թէ այդ մասին թերացող գայմագամները օրէնքին տրամադրութեանը պիտի ենթարկուին։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ հանգստեան թոշակի անտուկին համար նոր չէնք մը պիտի կառուցուի։

ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ անդամ վախճանեալ Ալի Սատատ պէյի կնոջը ու աղջկանը ամսական 829 ղրուշ յատկացուեցաւ։

ՀՈՏԷՑՏԱՑԻ նախորդ կառավարիչ Նուսրէթ փաշայի ամսական հինգ հազար ղրուշ յատկացուեցաւ՝ իբրեւ անպաշտօն վիճակի ամաթոշակ։

ՀԱՆԲԱՅՈՒԹ.— Ուլկարիայէն հանքածուխ արտածելու համար մօտերս Ընկերութիւն մը պիտի կազմուի։ Այդ հանքերը կը գտնուին հիւսիսային Ուլկարիոյ և մանաւանդ Թրնովա գաւառին մէջ։ Ընկերութիւնը երկու միլիոն ֆր. դրամագլուխ և Բարլին ու Ռուբէյի մէջ վարչական Խորհուրդներ ունի։

ԲԱՂՆԻՐՆԵՐԸ.—Զեռնհաս պաշտօնաբանը ծանոյց Քաղաքապետութեան թէ բաղնիքներու մէջ դէնչակները, սրբիչները և այլն գործածելէ ետքը պէտք է եռացող ջուրի մէջ լուալ։ Նաև ածելիները քանի մը անգամներ լաւ մը մաքրել ալքոլի մէջ ձգուած բամպակներով ու լաթերով։

ՄԱՀՈՅՈՒԹԱԿ.—Կ. Պոլսոյ ու արուարձաններուն մէջ յունուար 1էն մինչեւ 15 պատահած մահերու թիւն է 722 որոնց 3ը՝ կեղծամաշէջ, 5ը՝ կարմրախտ, 1ը՝ հարսանիք, 7ը՝ թիփոյէ, 54ը՝ շնչողական գործարաններու հիւանդութիւններէ և միւսները զանազան ախտերէ։

ՌՈՒՍԻՈՅ դեսպանատան խորհրդական Պ. Զէրպաչէվ Օտեսայէն մայրաքաղաքս եկաւ։

ՈՒԻՆՏԱՒՈՐՆԵՐԸ.—Մինչեւ հիմա Ֆիտէ ցամաք ելած ուխտաւորներու թիւը տասնըհինգ հազարի հասած է։

ԳԱՍՏՐԳԻՒԼԷՆ մինչեւ Հայտար Փաշայի կայարանը տանող սալայատակները պիտի նորոգուին։

ԳԱՅՍԷՐԻի գաւառին Ինճէսու գաւառակին գայմագամ Մէհմէտ Զէհնի էֆ. կ'ըսէ Հագիգաք, Հիմազի երկաթուղիին համար նպաստ հաւաքելու գործին մէջ զեղծումներ գործած ըլլալով, պաշտօնէ դադրած է և քննութեան պիտի ենթարկուի։

ՍԻՐԲԻՃԻի մաքսատան տնօրէն կարգուեցաւ Եումի էֆ.։

ԱՆՇՈՒԽ ՎԱՌՕԴ.—Քանի մը օրէն Զաթալճայի մէջ պիտի փորձուին կայս. գործարաններու մէջ պատրաստուած անծուխ վառօդները և ենթոպային բերուածները։

ՄԱՔՍԱՅԻՆ վերատեսչութիւնը, կայս. Իրատէով, հրաման ստացաւ արգիլել մուտքը կարգ մը տուփերու որոնք սիկառէթներ կը պարունակեն և որոնց կափարիչներուն վրայ անպատշաճ խօսքեր գրուած են։

ՅԱՆՉՆԱԺՈՂՈՎ.— Կայս. կառավարութեան և արեւելեան երկաթուղիներու Ընկերութեան միջեւ եղած հաշուական խնդիրները կարգադրելու համար, առեւտրական և հանրօգուտ շինութեանց պաշտօնարանին մէջ յանձնաժողով մը կազմուեցաւ՝ իրաւագէտ խորհրդականէն, երկաթուղիներու վարչութեան պաշտօնեաներէն և գումիսէրներէն։ Ընկերութիւնը յանձնաժողովին ղրկեց հաշուեցոյցերը։

ՍԷԼԱՆԻԿԻ նահանգին կեդրոնական նախնական դատարանի պատժական ճիւղին նախագահ Իրֆան պէյ, կ'ըսէ Սապահ, յոռի ընթացքին պատճառով պաշտօնէն եղած է և դատաստանի պիտի ենթարկուի։ Իրֆան պէյի յաջորդած է Սուրիոյ նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի նախկին օգնական Մուսթաֆա Ասըմ էֆէնտի։

ԹԷՔԻՐՏԱՂԻ մէջ պահականոց մը պիտի կառուցուի։

ԿՐԹԱԿԱՆ նախարարութեան պաշտօնեաները հրաման ստացան առտուները ժամը 5ու կէսին իրենց պաշտօնին գլուխը գտնուելու և իրիկուները ժամը 10ու կէսին մեկնելու համար։

ՓԱՇՏ ԵՒ ԱՆՇՈՒԽ.—Իզմիտի կառավարիչը, ներքին գործոց նախարարութենէն եղած զեկոյցի մը վրայ, ծանուցած է թէ վայտերու և ածուխներու Կ. Պոլիս փոխադրութիւնը աւելցնելու համար հարկ է երկաթուղիի փոխադրութեան գինը և ածուխէն առնուած տուրքը զեղչել։ Անտառներու և հանքերու նախարարութիւնը, որուն յանձնուած էր խնդիրը, պատասխանած է թէ կարելի չէ զեղչել ածուխէն առնուած տուրքը որ մեծ բան մը չէ՝ այսինքն իւրաքանչիւր հարիւր օքայէն չորս ղրուշ։ Նախարարութիւնը իբրեւ ապացոյց մը այդ ըսածին, կը յարէ թէ այս տարի նախորդներէն աւելի ածուխ փոխադրուած է Կ. Պոլիս։

ՀՐԴԵՀ.—Պէօյիւքտէրէի Պըսարգսուլի կողմը Պոլոս անուն Հայու մը տունէն հրդեհ ծագեցաւ և երկու տուներ այրեցան։ Երկրորդ տունը Պէօյիւքտէրէի հայոց մուխթարին կը վերաբերէր։

ՈՃԻՐ ՄԸ.—Երէկ առտու Գասըմ Փաշայի Զիւրէյլիք անուն տեղը դիակ մը գտնուեցաւ՝ փսիաթի վրայ դրուած և մոմազօծ լաթի կտորով մը ծածկուած։ Ոստիկանութիւնը հոն փութալով քննութիւն կատարեց և հաստատեց թէ այդ անձն է Ղալաթիոյ մէջ գիւերապահ Հաֆըզ 35 տարեկան։ խեղդամահ եղած էր և բերնէն արիւն եկած։ Հաֆըզ առջի գիշերը իր պաշտօնը չէր վարած։ Նոյն օրը այդ մարդուն եղբայրը ու տղան որոնց հետ գժտած էր, զայն Գասըմ Փաշա իրենց տունը տարած էին։ Հաֆըզ երկու տուն և երկու հարիւր ոսկի չափ դրամ ունէր և վաշառութիւն կ'ընէր։ Ատկէ կը հետեւցուի թէ ոճրին շարժառիթը այդ պարագան է։ Եղբայրը ու տղան ձերբակալուած են։ Նաեւ Ալի անուն Սըվազցի մը որ դիակին գտնուած տեղերը տեսնուած էր և ականջին ետին ալ վէրք մը ունէր։

ԲԵՐԱՅԻ ՍԻՈՒԷՐ

Այս գիշեր դեսպանական առաջին երեկոյթ՝ մասնակցութեամբ Սուլթանի նոր խումբին։ Պ. Ռամբրէկ կը ծանուցանէ մեզ թէ այս իրիկուան համար բոլորովին նոր ծրագիր մը կազմակերպուած է, վերջին ծայր շահեկան ու սիրուն։

Ազգային Լուրեր

ԳԱՂԱՆԴԸ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՄԷՋ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, 1.14 յունուար

Կաղանդի գիշերն է... ու Ս. Ցակոբեանց վանքին մէջ կաղանդը ինձ կը յիշեցնէ Նաւասարդը՝ երբ կը տեսնեմ սեղան մը մրգաշատ՝ որուն գլուխն է բազմած Պատրիարք մը ալեփառ՝ բայց կորովի ու կայտառ՝ բոլորած իր շուրջը տան զաւակներ։ Ինքն ալ, Պատրիարքը, ծառ մըն է պտուղներու ծանրութեան ներքեւ ընկնուած։

Վեհապետեան Սրբազան կանգնած սեղանի մը առջեւ, բաժակ ի ձեռին, հարիւրամեկի մը ողջերթ կը մաղթէ ուխանդավառ կ'ողջունէ նոր հարիւրամեակ մը՝ ա՛յնքան պեշմարտ, ա՛յնքան սիրալիր՝ որքան պիտի արտասանէր Ի. դարու նոր մարդը։ Ամեն. Վեհապետեանի առաջին բարեմաղթութիւնները իր Օգոստափառ վեհապետին կ'ուղղուին, նոր դարու մէջ նոր կեանք, նոր զօրութիւն կը մաղթէ հկօր Պետութեան սիրեցեալ Սուլթանին՝ որուն Բարձրագոյն շնորհացը կը կարօտի մինչ այս դարաւոր հաստատութիւնը։ Օրհնութեանց բաժակներ կը պարպուին, սիրալիր խօսքեր կը փոխանակուին և տեսարանը տակաւ կը սկսի փոխուիլ։ սքանչելի նարինջներու հոտերը կը բուրեն։ Եփրաթայի կորիկ քնջոյշ տանձը կը պարզէ իր ջրոտ սիրտը ամէնուն առջեւ, ձեռքեր չեն խնայեր կարմրուիլ ու մշկարոյր խնձորին, կը կտրեն ու կը շերտեն։ Ծերացած ծիրանը՝ չի նայելով իր խորշոմներուն, նախանձը կը գրգռէ հեշտասէր շաքարին՝ որ այս պահուն կարծես երեսէ ինկած է։

Հո՛ն, այդ հրապուրիչ սեղանին հանդէպ, ա՛լ չես նկատեր ո՛չ Պատրիարք, ո՛չ եպիսկոպոս, ո՛չ արեղայ։ պահ մը կը դադրին սեթեւեթները, ձեւակերպութիւնները տեղի կուտան, ընտանեկան յարկ մը կը դառնայ սրահը, ուր Պատրիարքը լոկ հայր մըն է ընտանեաց, եպիսկոպոսը՝ եղբայր մը, արեղան՝ զաւակ մը։

* * *

Առտու է։ լոյսը դեռ չէ ցաթեր լուսինն է որ տամուկ երկրի վրայ աղօտ լոյս մը կ'ցանէ—եկեղեցւոյ մեծ զանգակը լռութիւնը կը ընդոդոչէ։ ամէն մարդ եկեղեցի կը վազէ կանուլս Առաւօտ լուսոյն լսելու—Հոս, Երուսաղէմի մէջ, եկեղեցին ալ իր կաղանդը ունի։ ապաշխարութեան պահքը Թ՝ող քանի ժամ մը ներողամիտ ըլլայ, Աբխարհն ամենայնն ալ Թ՝ող լռէ... հեգնուելու համար,—եկեղեցական դասը նետած է վրայէն սեւ փիլոնը, հագած է ծաղկեան ու եկեղեցիին մէջ այս նոր օրը Նոր-Կիրակի կը դառնայ...նոր արեւին հետ նոր խոսան, նոր երգ, նոր պատարագ որ հանդիսաւոր կը մատչի լուսապայծառ սեղանին վրայ։

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը նոր օրհնութիւններ կը սփռէ ժողովուրդին վրայ, Նոր Տարուան համար նոր յաջողութիւններ ու նոր երջանկութիւն, նոր կեանք մաղթելով ամէնուն։ Կ'աւարտի պատարագը և Ժառ. աշակերտները ցնծալից երգերով Պատրիարքարան կ'առաջնորդեն բոլոր միաբանութիւնը, որուն կը հետեւի Ն. Սրբազնութիւնը, ընդունելու համար իր հոգեսուն որդւոց շնորհաւորութիւններն ու սրտագին մաղթանքները Ամանորին առթիւ։

Խանդավառ զգացումներով լի ճառ մը կը կարդայ հո՛ն, պատկառելի ատեանին մէջ, Ժառ. Սաներէն Տիր. Սահակ Գըլըճեան, և, որքա՛ն սիրուն կը հնչէին առանձնի՛ հետեւեալ խօսքերը՝ պատանեկան չուրթերէ արտայայտուած.—

«Ուսումն ու դաստիարակութիւնը, ասո՛նք են բարոյական ու գործնական աշխարհի մդիշ զօրութիւնները։ Ներկայիս մէջ, լուսաւորեալ աշխարհի հանդէպ, ի՞նչորհս մեր լուսամիտ և Օգոստափառ Վեհապետին, մեր կրօնական իսկութիւնը ու դիրքը պահելու համար, մեր կենաց կատարեալ գիտակցութիւնը անհրաժեշտ է։ Այս պէտքը վաղուց զգացեր էին մեր երանաշնորհ Նախնի Ս. Հայրապետք։ Մեծն Ներսէս մը Վանքեր հաստատեց՝ որոնք յետոյ կրթական յառաջդիմութեան վառարաններ դարձան, Հայ ժառանգաւորութեան կրթարաններ՝ որոնց բովանդակութեան մէջ պանծանօք կը յիշատակուին Սահակներ, Մեսրոպներ՝ որ հայ կղերականութեան տիպար և մեր եկեղեցական կեանքին ամենաչքնաղ զարդերը եղան և ե՛ն իսկ։»

Եւ Ամեն. Ս. Հայրը կը յուզուի երբ նոյն աշակերտը՝ գրաւիչ շեշտով մը իր խօսքը կ'ուղղէ Ն. Սրբազնութեան ու կ'ըսէ.—

«Ամենապատիւ Հայր, Ժառ. Սանունքս այսօր Ձեր արդիւնաշատ կեանքին մէջ, Ձեր Սրբազնութեանը յաւէտ երախտապարտ եմք հանդէպ Ձեր Հայրական յանձնձնանց վարժարանական առաջդիմութեան համար։»

Նորին Ամենապատուութիւնը ազդու յորդորներով կ'օրհնէ իր սաները, հայրաբար գուրգուրալով իւրաքանչիւրին վրայ ու կը պատուաւիրէ զանոնք, ամէն մէկուն մէկ մէկ նարինջ ընծայելով ըստ սովորութեան։ Երգերու ներդաշնակ ձայներով, ձօնուած առ Ն. Ամենապատուութիւն, կ'աւարտի օրուան այս հանդէսը։

* * *

Կէսօր է։ Սրբազան Պատրիարք Հայրը եպիսկոպոսներով ու վարդապետներով կ'երթայ Ժառանգաւորաց վարժարանը՝ անմխիթար չթողելու համար իր հոգեսուն սաները։ Երգերով կը դիմաւորուի Ն. Սրբազնութիւնը և տասնչորդութեամբ բարձրն ուսչին ու աշակերտներուն, կը մնայ վարժարանին սրահը։

Հո՛ն ալ, այս անգամ, աշակերտական խմբէն և ի դիմաց անոր, Տիր. Յովսէփ Տ. Վարդանեանն է որ կը ներկայանայ ու կը խօսի, զգածեալ շեշտերով Ս. Պատրիարք Հօր օրհնութիւնները խնդրելով.

«Օրհնեցէք զմեզ, Ամեն. Տէր, կ'ըսէ, օրհնեցէ՛ք Նոր Տարւոյն Ձեր նոր օրհնութիւններովը։ Թող այդ օրհնութիւնները, իբրեւ ցօղ քաղցրածաւալ, իջնեն մեր պատանեկան սրտերուն մէջ, յորս յօգուտ Ս. Ցակոբեանց Պատ. միաբանութեան, մշտատեւ իղձեր՝ դեռ նոր ծլած՝ ծաղկին ի պտուղ ապագային։ Օրհնեցէք զմեզ, որպէս զի ամէն և բեղմնաւորին մեր սրտերուն մէջ կրօնի, բարոյականի և ուսման սերմերը իբրեւ յայգեղէ պարարտութեան։ Օրհնեցէք այս Ս. յարկը՝ որ օրրանն է մեր բարոյականութեան, մայրենի արդաղը՝ մեր յառաջդիմութեան, վառարանը՝ մեր ուսման, պարծանքը՝ Ձեր Սրբազնութեան, պտուիը՝ այս միաբանութեան։ Օրհնեցէք զմեզ, Սրբազան Հայր, անդադար օրհնեցէք, և մենք, որովհետեւ «ի բերանոյ մանկանց տղայոց հաստատեսցի ամենայն օրհնութիւն», չկայ վայրկեան մը որ անցընենք առանց օրհնելու Ձեր պատուական անձը։ Կ'օրհնենք ու կ'աղօթենք որ չա՛տ տարիներ ապրիք առողջ ու անսասան Ձեր Առաք. Ս. Աթոռոյն վրայ։»

Եւ կը վերջացնէ իր խօսքը՝ հետեւեալ բառերով.

«Մեր անդուլ աշխատութիւնները Թ՝ող Ձեր հայրապետական տքնութեանց համար վառաց դափնիներ կազմեն ու ծաղկեցնեն Ձեր հովուապետական գաւազանը։ Ա՛յս է մեր ուխտը։»

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը լիաշուրթն կ'օրհնէ վարժարանը, տեսուչը, դասատուներու խումբը, աշակերտները և անոնց աշխատութիւնները, յորդորներ ու հայրական խրատներ կուտայ ամէնուն ու գոհ սրտով կը մեկնի երգերու ներդաշնակութեամբ։ Վ.ԲՈՒՐ

Կը լսենք թէ Ս. Պատրիարքը աւարտեր է Ս. Լուսաւորչայ վարուց լիակատար պատմութիւնը անունով երկ մը՝ որ արդէն իսկ տպագրուիլ սկսած է Էջմիածնայ կաթողիկոսական տպարանին մէջ։

— Ուսումնական Խորհուրդը, բացառիկ կարգադրութեամբ, ներկայ տարեշրջանի համար արտօնած է Ազգ. վարժարաններու մէջ առանց վկայական պաշտօնավարող ուսուցիչներու և ուսուցչուհիներու գոյութիւնը, պայմանաւ որ յառաջիկայ ամառ գումարելի ուսուցչական Ընդհ. Ցանձնաժողովոյ ներկայանան և օրինական քննութիւնը անցընելով ստանան ուսուցչական վկայական, որովհետեւ յառաջիկայ դպրոցական տարեշրջանին մէջ բացարձակապէս չպիտի կրնան պաշտօնավարել վկայական չունեցող ուսուցիչները և ուսուցչուհիները, Ազգ. վարժարաններու մէջ։

—Եդեսիոյ գաւառական վարչութիւնը առաջնորդական նոր ընտրութեան հրահանգ խնդրած է Ազգ. Պատրիարքարանէ։ Միւս կողմէ տեղապահ Անանիա վարդապետ ալ խնդրած է որ իր հնգամեայ պաշտօնը բաւ համարուելով, ընդունուի իր հրաժարականը։

—Գոհութեամբ կը ծանուցանենք թէ վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է երկրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան շնորհել կայս. անձնական Գանձուն նախարարութեան արքունի կալուածներու դիւանին տնօրէն Ցարութիւն Զէքի էֆ.ի՝ իբրեւ վարձատրութիւն մը գովելի և բարւոք պաշտօնավարութեանը։ Միանգամայն շնորհուած կարգի Օսմանիէ՝ Բ. Դրան իրաւագէտ խորհրդականներու սենեակին օգնականներէն Նորատունկեան Հրանտ պէյի՝ իր բարւոք պաշտօնավարութեանը իբրեւ վարձատրութիւն։ Կը շնորհաւորենք Զէքի էֆ.ն ու Հրանտ պէյը՝ կայս. այդ շնորհաց արժանանալնուն համար։

ՍԿԻԻՏԱՐԻ ԱՂԲԱՏԱՆԱՄԸ

Տնօրէն Խորհուրդս կը փութայ իր ջերմ շնորհակալիքը յայտնել այն ամէն բարեսէր անձանց որոնք Նոր Տարւոյ առթիւ իրենց նուէրները առատօրէն շնորհեցին յօգուտ աղքատ հիւանդաց։

Նոյնպէս իր երախտագիտական դատցումները կը յայտնէ Վսեմ. Տոքթ. Իսմէր փաշի, Տոքթ. Թորգոմեան, Տոքթ. Իսմէրեան, Տոքթ. Խորխորունի, Տոքթ. Սկէքսանդրոս, Տոքթ. Բարազամեան և Տոքթ. Խնդիր էֆէնտիներու որք անձնուիրաբար կը դարմանեն իրենց խնամոց յանձնուած աղքատ հիւանդները։ այս առթիւ աւելորդ չենք համարեր յայտնել թէ անցեալ տարւոյ յունիս 1էն սկսեալ մինչեւ ցարդ խնամուած են 45 հատ հիւանդ Իմատիէ, 109՝ Սէլամիէ, 68՝ Նոր թաղ և 19՝ զանազան թաղերէ, համագումար 241, որոնցմէ 208 բարւոքած, 14 մեռած և մնացեալ 19 հիւանդներն ալ կարօտ են դարմանի։

Շնորհակալութիւն նաեւ այն ամէն պատուարժան անձանց՝ որոնք աջակցելով Խորհուրդոյս, արդիւնաւորեցին տարեկան հանգանակութիւնը։ Նաեւ շնորհակալութեամբ ստացուած և բաշխուած են 1900 տարւոյ յունիս 1էն սկսեալ բարեսէր ազգայնոց հանեւալ նուէրները.

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայր 108 ղ., Սարգիս էֆ. Տանթիկեան 120, վաղամեռիկ որդւոյն մահուան առթիւ մատաղադին, Նիկողոս էֆ. Ճիզմէճեան 120 մատաղադին, Երուանդ էֆ. Գարբիէլեան 2 ոչխար, Գրիգոր էֆ. Մելիտոսեան 1 ոչխար, Նշան էֆ. Դուկասեան 14 օխա միս, Երամ էֆ. Ճէնպազեան կէս ոչխար, Միհրան էֆ. Գաբամաճեան կէս ոչխար։

Ի դիմաց Տնօրէն Խորհրդոյ

Ատենադպիր Ատենապետ

Խ. ՔԷՇԵՊԵԱՆ ՅՈՎՀ. ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆ

1 Յունվ. 1901

Այրի Տիկին Զապէլ Մելիքեան, Տէր և Տիկին Գարեգին էֆէնտի Մելիքեան, այրի Տիկին Վերժին և որդին Արամ էֆ. Ֆէրուհխան, Օրիորդք Սարէմ և Լիպա Մելիքեան, Տէր և Տիկին Յակոբ էֆ. Մավեան, Տէր Կոմիտաս Հայր և երեցկին Սպեան, Արթին էֆ. Սպեան, Տէր և Տիկին Յովհաննէս էֆ. Պօղոսեան, ինչպէս նաեւ Զամաշքրեան, Պէրիուտար և Պաղտատլեան ընտանիքները ցաւօք սրտի կը ծանուցանեն զոգալի մահն յանձին

ԱԼԻՔՍԱՆ ԷՖԷՆՏԻ Յ. ՄԵԼԻՔԵԱՆԻ

(ՓԱՍՏԱԳԱՆ)

իրենց ամուսին, եղբայր, մօրեղբայր և ազգական, որ յետ կարճատեւ և տաժանելի հիւանդութեան, կնքեց իր մահկանացուն, ի հասակի 45 ամաց։

Ազգականք և բարեկամք կը հրաւիրուին ներկայ գտնուիլ յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսին, որ պիտի կատարուի ամսոյս 18ին, հինգշաբթի, ժամ 4ուկէսին (Ը. Թ.), ի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ Բերայի, ուր արդէն փոխադրուած է հանգուցեալին մարմինը, և անտի պիտի ամփոփուի Շիշլիի Ազգ. գերեզմանատունը, իր ազգատոհմին դամբարանը։

Բերա, 17 Յունուար 1901

Հեռագիր Այսօրուան

ՄԱՀ ՀԱՆԻՐԻ ՏԷ ՊՈՒՆԻԷԻ

ԲԱՐԻԶ, 29 յունուար.— Ֆրանսայի Ակադեմիին անդամ Հանրի տը Պոնիէ այս առտու մեռաւ։ Լիւնէլի (Հէռօ) մէջ ծնած էր 1825 հոկտեմբեր 25ին։

ՄԱՀ ԳՈՒՐՔՕ ՄԱՐԷՇԱԼԻՆ

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԻ. — Մարէշալ Կուրքօ այսօր մեռաւ։

Պ. ՏԷՇԱՆԷԼ ՇԱՆՈՒԱԾ

ԲԱՐԻԶ.—Երեսփ. Ժողովին առաջնապետ Պ. Բոլ Տէշանէլ նշանուեցաւ Ռէյնի երեսփոխան Պ. Ռընէ Պոռիսի աղջկանը հետ։

ՎԻԼՀԵԼՄԻՆԱ ԹԱԳՈՒՀԻՆ

ԼՈՆՏՈՆ.—Աւստրիոյ կայսրը էլիզապէթ պատուանշանը տուաւ Հոլանտայի Վիլհէլմինա թագուհիին։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ԼՈՆՏՈՆ.—Իտուարտ թագաւորը Թրանսվալի գերագոյն Տէր հաշուեցաւ։

—Բրէթորիայէն կը հեռագրեն թէ Տէվէթ զօրավարը անցեր է Լիսպենտուրկի գիծերը և թէ Պոէրները կողոպտած են Պրանտին։

ԳՐԻՒԿԵՐ ՆԱԻԹԳԱՀԸ

ՎԻԼՆՆԱ.—Տեղւոյս Պոէր մասնախումբը լուր առաւ թէ Գրիւկէր նախագահին վճռակը մահկանացուութիւն կը պատճառէ։

ԷՏՈՒԱՐԴ ԹԱԳԱՒՈՐԸ

ԼՈՆՏՈՆ.—Թայմզ սա տողերը կը գրէ.—«Կրնայ ըլլալ որ թագաւորին խորհրդականները անհրաժեշտ դատեն տիտղոսի փոփոխութիւն մը։ «Մեծն Բրիտանիոյ և Իրլանտայի թագաւոր ու Հնդկաստանի կայսր» տիտղոսը որոնք չեն համապատասխաներ երկրին կրած մեծ փոփոխութիւններուն, Աւստրալիոյ դաշնակցութիւնը և պատերազմին բերմամբ գաղթավայրերուն՝ մայր հայրենիքին մերձեցումը տիտղոսի փոփոխում առաջ պիտի բերեն։ Լրագիր մը առաջարկեց «Անգլիոյ և Հնդկաստանի կայսր» տիտղոսը։»

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՉԻՆ

ԲԱՐԻԶ.— Կը հաւատուի թէ Ռուսիա երեք նահանգներ պիտի ուտանայ Չինու արեւելեան մասէն՝ իր կնքած պայմանագրութեան համաձայն։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՋԻՆՈՒՈՅ ԴԵՊՔԵՐԸ

ՇԱՆԿԱՅ, 29 յուն.—Բէքինէն կը հեռագրեն Նորթ Զայնա Տէյլի Նիւզի թէ Լի-Հունկ-Զանկ ոստիկ տենդէ կը տառապի։ Ապաքինումը տարակուսելի է։ Զուանկ և Սու-Հսիէն յունուար 27ին գլխատուեցան։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ԲՐԷԹՈՐԻԱ.— Լտուարտ Լ. թագաւորին գահակալութեան յայտարարութիւնը հրապարակաւ կարդացուեցաւ։ Յայտարարութեան մէջ նաև Թրանսվալի վեհապետի տիտղոսը տրուած է Լտուարտ Լ. թագաւորին։ Ընթերցումէն ետքը որոտ Քիչնէր «կեցցէ՛ թագաւորը» գոչեց։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

ՊԼԻՐԼԻՆ.—Վիլհէլմ կայսրը բրուսիական անձնապահ տրակոնեներու առաջին դունդին պետ կարգեց Անգլիոյ թագաւորը։ Վիքթորիա թագուհին էր այդ դունդին պետը։

ԼՈՆՏՈՆ.— Գերմանիոյ գահաժառանգ իշխանին Ծերպակպի պատուանշան տրուելուն առթիւ Էտուարտ թագաւորը բանախօսութիւն մը ըրաւ, յայտնելով արքայական երկու գերդաստաններու միջեւ տիրող բարեկամական յարաբերութիւնները, որուն իբրեւ ապացոյց մէջ բերաւ Վիլհէլմ կայսեր այցելութիւնը։ Անգլիոյ Թագաւորը յոյս յայտնեց թէ բարեկամական յարաբերութիւնները տեւական պիտի ըլլան և թէ երկու ազգերը միշտ իրարու համամիտ պիտի ըլլայ և միասին պիտի աշխատին քաղաքակրթութեան ու խաղաղութեան օգտին համար։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԻ.—Ռուսական խշնանը, գերմանական դեսպան Բեդերսպուրկի, Զարին մատոյց իր հրաժեշտի գիրերը։ Ռուսիոյ կայսրը շնորհակալութիւն յայտնեց դեսպանին ջանքերուն համար՝ նպատակ ունենալով պահպանել երկու տէրութեանց բարւոք յարաբերութիւնները։ Զարը Ալէքսանդր Նէվսքի ականակուռ պատուանշանը տուաւ Ռուսական խշնանին։

ԱՒՍՏՐԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

ՎԻԵՆՆԱ.— Նարպուտ ռուս զօրավարը, հրամանատար Քէքսհէլմի Աւստրիոյ Կայսր զօրագունդին հոս հասաւ, Ֆրանց Եոսէֆ կայսեր ներկայանալու համար որ նոյն զօրագունդին պետն է։ Ռուս զօրավարը Աւստրիոյ կայսեր հիւրը պիտի ըլլայ սրշափ ատեն որ Վիեննա մնայ։ Յունուար 31ին աքքունիքին մէջ տրուելիք սեղանի մը հրաւիրուած է։

ՍՊԱՆԻԱ

ՄԱՏՐԻՏ.— Պաշտօնաթերթը կը հրատարակէ հրամանագիր մը որ անպաշտօն վիճակի կ'ենթարկէ Ցուանսուա տը Պուռպոն զօրավարը, ազգական Բագաւորին և հրամանատար Արակոնի զօրաբաժնին։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	25	34
Ամէնէն բարձր գին	»	25	36
Ամէնէն վար գին	»	25	32
Բու

ՌԻՄԱԹԻԶՄԷ ՏԱՌԱՊՈՂԻ ՄԸ ՆԱՄԱԿԸ

Ազնիւ ընթերցողք,

Զեզի ծառայութիւն մատուցանելու նպատակով գրեցի այս կարեւոր նամակս, ուշադրութեամբ կարդացէ՛ք և դատեցէ՛ք։

Ես՝ ռիւմաթիզմի տանջանքներէն յուսահատած դժբախտներէն էի, կեանքս մեծագոյն մասը, յաւերով, խոստումներով, խիներով կ'անցնէի, յուսահատելու աստիճան տառապանքով։ Շատ անգամ անդամալոյծի երեւոյթ կ'առնէի, անկարող կ'ըլլայի աչքս ճախ դառնալ, թեւերս, թիկունքս ու սրունքներս կը փառային, այնչափ սաստկութեամբ կ'ազդէր ռիւմաթիզմը ամբողջ կազմուածքիս վրայ։

Մեծահաշիւ բժիշկ մը որ ռիւմաթիզմի (յոդացաւի) մասնագէտ էր, ՏՕՔԹ. ԼԱՄՕՒ ԱՐԻՒՆ ՇԻՆՈՂ ԵՒ ՀԱԿԱՌԻՒՄԱԹԻԶՄԱՑԻՆ ՊԱՆԵՍԻ ԴԵՂԸ, յանձնարարեց ինձ։ Ես որ բազմաթիւ փորձերէ յուսահատած էի, թէեւ քիչ մը կասկածով բայց վերջապէս չիշ մը գնեցի։ Դինը սուղ թուեցաւ աչքս, բայց առաջին պաքեօն ընելուս պէս, ցաւերս հոն դադրեցան ու սկսայ ազատ շունչ առնել։ Ցետոյ ամէն երկու օրն անգամ մը 40 սանթիմ տաք ջուրի մէջ կէս ժամի շափ պանեօ կ'ընէի ՏՕՔԹ. ԼԱՄՕՒ ԱՐԻՒՆ ՇԻՆՈՂ ԵՒ ՀԱԿԱՌԻՒՄԱԹԻԶՄԱՑԻՆ ՊԱՆԵՍԻ ԴԵՂՈՎ։ Տանջերկուերորդ պանեօին կատարելապէս բժշկուեցայ և հիմայ այն ատենէն ի վեր ողջ առողջ հանգիստ կեանք կը վարեմ, մինակ ամիսը մէկ պանեօ կ'ընեմ, հիւանդութեան վերադարձին դէմ նախազգուշութեան համար։ Այս առաւելութիւնները վայելելով, համոզուած եմ որ ռիւմաթիզմի ամէնէն ուժգնագոյն դեղը ՏՕՔԹ. ԼԱՄՕՒ ԱՐԻՒՆ ՇԻՆՈՂ ԵՒ ՀԱԿԱՌԻՒՄԱԹԻԶՄԱՑԻՆ ՊԱՆԵՍԻՆ ԴԵՂՆ է, որովհետեւ հիւանդութիւնը հիմնապէս կը բուժէ։

Նիս 1899 մարտ 15 ԱԼՊԷՐ ԺՕԶԷՖ

Sofp. Լամօի արիւն շինող հակառիւմաթիզմային պանեօի դեղը, ամէն մեծ դեղարանների և դեղաւ-ճառանոցների մէջ կը ծախուի։ 652 11—30

ՏՕՔԹԷՕՐ Ե. ԱՐԱՊԵԱՆ

Ծանօթ ատամնաբոյժ Բարիզի

Ի ՍԼՊԷՔ ՄԸ ԲԵՐԱ, Թիւ 1

Ամէն օր կ'ընդունի ժամը 4էն 10 (Ը. Թ.)։ Բշ. և Ուրբ. կէս օրէն առաջ Սիրքէճի դեղարան Նալբան։ Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ։

Աղքատաց ձրի 490

ՇԻՐՄԷՔ ԽԱՅՐԻԷ ԷՎԱՆԸ

Շիրքէճ Խայրէ հիսուէլբենտէն պազարընդն 1305 սէյէսի քա՛ղ վէ թէ-սէքթիւ վէ թէսէքթու